

**Programul Național de Dezvoltare Rurală
AXA IV - LEADER
Măsura 41 - Implementarea strategiilor de dezvoltare locală
Sub-măsura 411 – Creșterea competitivității sectoarelor agricol și forestier**

GHIDUL SOLICITANTULUI

„Modernizarea exploatațiilor agricole”

MĂSURA 121

Aprilie, 2012

Prevederile prezentului Ghid se completează cu reglementările cuprinse în Manual de Procedură pentru Măsura 41 postat pe site-ul www.apdrp.ro

Capitolul 1 PREVEDERI GENERALE

1.1 Măsura 121 – Modernizarea exploatațiilor agricole

Măsura 121 „Modernizarea exploatațiilor agricole” se încadrează în Axa I a PNDR și, prin intermediul Grupului de Acțiune Locală, se finanțează prin Axa LEADER, Măsura 41 -Implementarea strategiilor de dezvoltare locală, Sub-măsura 411 – Creșterea competitivității sectoarelor agricol și forestier.

Obiectivul general al Măsurii 121 – Modernizarea exploatațiilor agricole este creșterea competitivității sectorului agricol printr-o utilizare mai bună a resurselor umane și a factorilor de producție și îndeplinirea standardelor naționale și a standardelor comunitare.

Obiectivele specifice se referă la:

1. Introducerea și dezvoltarea de tehnologii și procedee noi, diversificarea producției, ajustarea profilului, nivelului și calității producției la cerințele pieței, inclusiv a celei ecologice, precum și producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile;
2. Adaptarea exploatațiilor la standardele comunitare;
3. Creșterea veniturilor exploatațiilor agricole sprijinite;
4. Sprijinirea membrilor grupurilor de producători sau ai altor forme asociative în vederea încurajării fenomenului de asociere.

Obiectivele operaționale se referă la:

Promovarea investițiilor în exploatațiile agricole din sectorul vegetal și de creștere a animalelor pentru realizarea de construcții noi și/ sau modernizarea construcțiilor agricole existente din cadrul acestora și a utilităților aferente, achiziționarea de mașini și utilaje noi, înființarea de plantații etc.

Contribuția publică prevăzută prin *Planul de Dezvoltare Locală – Zona de Nord a Județului Brașov* pentru Măsura 121 este de **231.000 Euro** din care:

- contribuția Guvernului României – 20%;
- contribuția Uniunii Europene – 80%.

Costul total, alcătuit din contribuția publică și contribuția privată, este de **420.000 Euro**.

Planul DEDEZVOLTARE LOCALĂ A Zonei de Nord a Județului Brașov prevede un număr de 6 proiecte implementate pe această linie de finanțare și un cost total mediu / proiect de 70.000 Euro.

Proiectele se pot depune în perioada 25.04.2012 – 24.07.2012, la sediul GAL Asociația Transilvană Brașov Nord (Orașul Rupea, str. Republicii, nr 124 – în Incinta Casei Orășenești de Cultură Rupea, județul Brașov).

PREZENTAREA MĂSURII 121

2.1 Cine poate beneficia de fonduri nerambursabile

Beneficiarii eligibili pentru sprijinul acordat prin Măsura 121 sunt **fermierii definiți conform PNDR ca fiind persoane fizice sau juridice, care practică în principal activități agricole – activitate principală conform Certificatului de Înregistrare eliberat de Oficiul Registrului Comerțului – a căror exploatație este situată pe teritoriul țării, are o dimensiune egală sau mai mare de 2 UDE¹, și care este înregistrată în Registrul unic de identificare / Registrul agricol**. Astfel, pentru a beneficia de sprijin prin FEADR un solicitant trebuie să aibă ca obiect principal de activitate domeniul agricol, conform Certificatului de înregistrare eliberat de Oficiul Registrului Comerțului, respectiv codul CAEN 01xx. Pentru a demonstra că practică în principal activități agricole, în cazul unei activități existente, solicitantul trebuie să facă dovada că veniturile din activitățile agricole reprezintă cel puțin 50% din total venituri din exploatare.

Categoriile de beneficiari eligibili care pot primi fonduri nerambursabile sunt:

- ✓ **Persoana fizică²**;
- ✓ **Persoana fizica autorizată (înființată în baza OUG nr. 44/ 16 aprilie 2008) cu modificările și completările ulterioare;**
- ✓ **Intreprinderi individuale (înființate în baza OUG nr. 44/ 16 aprilie 2008) cu modificările și completările ulterioare;**
- ✓ **Intreprinderi familiale (înființate în baza OUG nr. 44/ 16 aprilie 2008)³ cu modificările și completările ulterioare;**
- ✓ **Societate în nume colectiv – SNC (înființată în baza Legii nr. 31/1990, cu modificările și completările ulterioare);**
- ✓ **Societate în comandă simplă – SCS (înființată în baza Legii nr. 31/ 1990, cu modificările și completările ulterioare);**
- ✓ **Societate pe acțiuni – să (înființată în baza Legii nr. 31/ 1990, cu modificările și completările ulterioare);**
- ✓ **Societate în comandă pe acțiuni – SCA (înființată în baza Legii nr. 31/ 1990, cu modificările și completările ulterioare);**
- ✓ **Societate cu răspundere limitată – SRL (înființată în baza Legii nr. 31/ 1990, cu modificările și completările ulterioare);**

¹ **Unitatea de dimensiune economică (UDE)** reprezintă unitatea prin care se exprimă dimensiunea economică a unei exploatații agricole determinată pe baza marjei brute standard a exploatației (Decizia Comisiei nr. 85/377/CEE). Valoarea unei unități de dimensiune economică este de 1.200 Euro, conform MBS 2008(ase vedea varianta de calcul din cererea de finanțare)

² **Persoanele fizice vor fi acceptate ca potențiali beneficiari** dacă se angajează să se autorizeze ca persoane fizice autorizate/ intreprindere individuala) în termen de 30 zile lucratoare de la data primirii notificării privind selectarea Cererii de finanțare . Angajamentul se atașează Cererii de finanțare și va preciza că în termen de 30 zile lucratoare de la data primirii notificării, solicitantul va prezenta certificatul de înregistrare la Oficiul Registrului Comerțului. În caz de neapareare în termen a acestor documente contractul de finanțare nu se va încheia.
Beneficiarii aflați în relații contractuale cu APDRP au obligația să notifice în scris Agenția referitor la noua formă de organizare pentru care au optat. Radierea din Registrul Comerțului a beneficiarilor care nu și-au exercitat dreptul de opțiune, în condițiile art. 39 din OUG 44/ 2008, va duce la încetarea Contractelor de finanțare .

- ✓ **Societate comercială cu capital privat** (înființată în baza Legii nr. 15/ 1990, cu modificările și completările ulterioare);
- ✓ **Societate agricolă** (înființată în baza Legii nr. 36/ 1991) cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ **Societate cooperativă agricolă** (înființată în baza Legii nr. 1/ 2005) cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ **Grup de producători constituit conform OG nr. 37/2005**, cu modificările și completările ulterioare, doar cu condiția ca investițiile realizate să deservească interesele propriilor membri;
- ✓ **Cooperativă agricolă** (înființată în baza Legii nr. 566/ 2004 cu modificările și completările ulterioare), doar cu condiția ca investițiile realizate să deservească interesele propriilor membri.

Nu se încadrează în categoria beneficiarilor eligibili pentru această măsură:

- **Exploatațiile agricole de subzistență** (exploatații care produc exclusiv pentru consumul propriu) cu dimensiune de sub 2 UDE – dimensiunea economică a exploatației agricole se calculează conform Cererii de finanțare în sheet-ul specific Măsura 121 – Stabilirea categoriei de fermă – după cum urmează:
 - În cazul exploatațiilor agricole care prevăd în cadrul proiectului modernizarea acestora, dimensiunea se va calcula pentru anul în curs la data depunerii Cererii de finanțare.
 - În cazul exploatațiilor agricole care prevăd activități agricole complet noi, dimensiunea economică va fi cea rezultată ca urmare a realizării investiției.
- **Organizațiile de producători** din sectorul legume și fructe pentru investițiile sprijinite prin Pilonul I³ al Politicii Agricole Comune.

Solicitantul trebuie să respecte următoarele:

- ✓ să fie persoană fizică sau juridică română cu capital privat
- ✓ capitalul/ acționariatul solicitantului eligibil poate fi atât integral din România cât și mixt sau integral străin;
- ✓ să acționeze în nume propriu;
- ✓ să asigure surse financiare stabile și suficiente pe tot parcursul implementării proiectului.

Finanțarea unui proiect depus în cadrul Măsurii 121 derulată prin PNDR este restricționată pentru următoarele categorii de beneficiari:

- beneficiarii înregistrați în lista APDRP a debitorilor pentru Programul SAPARD și pentru FEADR, până la achitarea integrală a datoriei față de APDRP, inclusiv a majorărilor de întârziere;

³ **Pilonul I** – baza pentru plățile directe și pentru măsurile de piață finanțate prin FEAGA (Fondul European pentru Garantare în Agricultură).

- beneficiarii care au contracte de finanțare reziliate pentru FEADR, din inițiativa APDRP, din cauza nerespectării clauzelor contractuale și rezilierea are o vechime mai mică de un an;
- beneficiarii care se află în situații litigioase cu APDRP, până la finalizarea litigiului.

2.2 Condiții minime obligatorii pentru acordarea sprijinului

ATENȚIE! Pentru justificarea condițiilor minime obligatorii specifice proiectului dumneavoastră este necesar să prezentați în cadrul Studiului de Fezabilitate/ Memoriului Justificativ toate informațiile concludente în acest sens, iar documentele justificative vor susține aceste informații.

- ✓ **Proiectul trebuie să respecte conformitatea cu obiectivul general al Măsurii și cu cel puțin unul dintre obiectivele specifice;**
În cadrul Studiului de Fezabilitate/ Memoriului Justificativ se va descrie conformitatea obiectivelor investiției urmărite prin proiect cu obiectivele măsurii.
- ✓ **Proiectul să fie în acord cu potențialul agricol al zonei și să demonstreze îmbunătățirea performanței generale a exploatației agricole la data dării în exploatare a investiției;**

Se va utiliza "Studiul pentru determinarea zonelor cu potențial, a zonelor geografice și marjelor brute standard unitare pentru proiectele din cadrul Măsurii 3.1 „Investiții în exploatații agricole” din Programul SAPARD”, elaborat de ASAS-ICPA și ICDEA, 2004 (Anexa 10).

Pentru ca un proiect să fie considerat ca fiind în acord cu potențialul agricol al zonei, cel puțin 75% din structura plantelor de cultură sau din efectivul de animale vizat de proiect trebuie să se încadreze în zona cu potențial mediu și/ sau ridicat. Pentru specii care nu se regăsesc în studiul precizat mai sus, solicitantul se va adresa Direcției Agricole Judetene care va emite un document referitor la potențialul agricol al zonei pentru specia vizată.

Pentru situațiile în care tipurile de culturi și/ sau speciile de animale și păsări vizate de investiție sunt amplasate în zone în care acestea nu se încadrează în potențialul agricol mediu și/ sau ridicat, solicitantul va atașa documente justificative avizate de Direcțiile Agricole Judetene sau emise de instituții abilitate care vor certifica această condiție.

În cazul investițiilor pentru înființarea de culturi cu specii forestiere cu ciclu scurt de producție și regenerare pe cale vegetativă (plopul, salcia, salcâmul etc.), în scopul producerii de energie din surse regenerabile, se vor descrie și corela în cadrul Studiului de Fezabilitate/ Memoriului Justificativ cerințele optime ale speciei, cu caracteristicile pedoclimatice ale zonei în care este amplasată cultura.

Pentru specii cultivate în spații protejate precum și pentru investițiile în apicultură nu este necesar ca proiectul să fie în acord cu potențialul agricol al zonei.

Solicitantul trebuie să demonstreze îmbunătățirea performanței generale a exploatației agricole la data dării în exploatare a investiției prin îndeplinirea unuia sau mai multor obiective de ordin tehnic, economico-financiar și de mediu și respectând obligatoriu viabilitatea economică, conform următoarei liste indicative:

a) obiective tehnice

- achiziția de tractoare, combine, mașini, utilaje, echipamente etc, care determină creșterea productivității muncii, îmbunătățirea calității produselor agricole, introducerea de tehnologii performante, îmbunătățirea condițiilor de lucru;
- construirea și/sau modernizarea clădirilor operaționale care conduc la asigurarea conformității cu standardele comunitare;
- diversificarea producției în funcție de cerințele pieței, realizarea de noi produse și introducerea de noi tehnologii.

b) obiective economico – financiare

- reducerea costurilor de producție și creșterea rentabilității economice a exploatației agricole;
- creșterea valorii adăugate brute (VAB) a exploatației agricole;
- creșterea viabilității economice.

c) obiective de mediu

- reducerea emisiilor dăunătoare cu efect de seră și o mai bună gestionare a deșeurilor rezultate din activitatea de producție;
- reducerea emisiilor de amoniac (și a altor gaze), în special în exploatațiile de creștere a animalelor prin respectarea standardelor sanitar-veterinare, de igienă și de bunăstare a animalelor;
- asigurarea respectării cerințelor fitosanitare, ecologice etc.;
- creșterea gradului de utilizare a surselor de energie regenerabilă și îmbunătățirea eficacității folosirii acestora.

Condiția obligatorie pentru respectarea conformității cu obiectivul general al măsurii prin îmbunătățirea performanței generale a întreprinderilor este de creștere a viabilității economice. Verificarea acesteia se va face prin cele două condiții cumulate: rezultatul operațional al anului precedent depunerii Cererii de finanțare trebuie să fie pozitiv și proiectul să respecte indicatorii economico-financiar menționați în Cererea de finanțare – secțiunea economică.

ATENȚIE! Operațiunea de depozitare este cheltuială eligibilă pe Măsura 121 dacă se depozitează numai producția fermei respective, iar capacitatea depozitului este corelată cu producția obținută în cadrul fermei, asigurându-se astfel demarcarea cu Măsura 123.

✓ **Beneficiarul sau reprezentantul legal al proiectului trebuie să dovedească o pregătire profesională, în raport cu proiectul.**

Reprezentantul legal/ beneficiarul (o persoană din cadrul societății, acționar) dovedește pregătire profesională în raport cu proiectul pe care dorește să-l inițieze.

În cazul diplomelor de studii/ certificatelor de formare eliberate de instituții de învățământ din străinătate, solicitantul va atașa documentul privind recunoașterea de către autoritatea competentă din România conform legislației în vigoare.

ATENȚIE! Reprezentantul legal trebuie să fie: Persoana desemnată să reprezinte solicitantul în relația contractuală cu APDRP, conform legislației în vigoare. Depunerea Cererii de finanțare se poate face de orice altă persoană cu procură notarială de la persoana desemnată să reprezinte solicitantul conform legislației în vigoare.

✓ **Beneficiarul trebuie să prezinte Memoriul Justificativ sau Studiul de Fezabilitate**

Memoriul Justificativ - pentru proiecte care nu prevăd lucrări de construcții-montaj și pentru proiecte care vizează plantații de viță de vie, pomi și arbuști fructiferi și/ sau pepiniere și care nu

prevăd lucrări de construcții-montaj. Studiul de Fezabilitate - pentru proiecte care prevăd lucrări de construcții-montaj.

Planul de afaceri nu poate fi finanțat de două ori prin măsuri diferite (121 „Modernizarea exploatațiilor agricole” și 143 „Furnizarea de servicii de consiliere și consultanță pentru agricultori”), iar potențialul beneficiar nu poate obține finanțare a a două planuri de afaceri diferite pentru aceeași investiție, unul în cadrul măsurii 121 și altul în cadrul măsurii 143.

ATENȚIE! În situația în care se regăsesc în Studiul de Fezabilitate/ Memoriu Justificativ informații copiate identic din alte proiecte similare, se poate decide diminuarea cheltuielilor de la cap. 3 - Cheltuieli pentru proiectare sau neeligibilitatea în cazul în care nu se dovedește o particularizare la specificul proiectului.

✓ **Beneficiarul trebuie să declare că asigură cofinanțarea investiției**

Potențialul beneficiar este obligat să identifice sursa de cofinanțare pentru susținerea executării investiției și să aibă în vedere pregătirea documentelor necesare în acest caz.

Solicitantul va prezenta la depunerea Cererii de finanțare sursa cofinanțării, documentele de la solicitant care dovedesc capacitatea și sursa de cofinanțare pot fi (unul sau mai multe dintre ele emise de instituții financiar bancare):

a) Extras de cont bancar vizat și datat de bancă cu cel mult cinci zile lucrătoare înainte de data depunerii cererii de finanțare , în cazul cofinanțării prin surse proprii (autofinanțare) sau prin certificate de depozit nominative și dematerializate, cu o scadență mai mică sau egală cu trei luni față de data închiderii licitației de proiecte;

b) extras de cont bancar vizat și datat de bancă cu cel mult cinci zile lucrătoare înainte de data depunerii cererii de finanțare , în cazul existenței unor surse de cofinanțare de tipul: granturi, sponsorizări, donații, însoțit de un document care să ateste sursa respectivă, emis de organizația care a acordat-o;

c) extras de cont bancar și Formularul de achiziție titluri de stat, emise și vizate de bancă, în cazul cofinanțării prin titluri de stat cu o scadență mai mică sau egală de trei luni față de data închiderii licitației de proiecte;

d) extrasul liniei de credit datat cu cel mult cinci zile lucrătoare față de data depunerii cererii de finanțare și Contractul de credit vizat de bancă, în cazul cofinanțării prin linie de credit cu o valabilitate de un an față de data lansării licitației de proiecte, deschis la o bancă;

e) Scrisoare de confort angajantă (certificat de confirmare de fonduri) cu o valabilitate de cel puțin 120 zile.

Extrasele de cont bancare trebuiesc eliberate de la bancile de pe teritoriul Romaniei.

- ✓ **Beneficiarul trebuie să prezinte dovada că a făcut demersurile pentru a obține toate avizele și acordurile** conform legislației în vigoare din domeniul: sanitar-veterinar, sanitar, fitosanitar și de mediu, necesare realizării investiției în cadrul proiectului. Pentru toate tipurile de investiții, potențialii beneficiari trebuie să obțină acordul de mediu în conformitate cu legislația națională. În anumite situații menționate în legislație, acordul de mediu este însoțit obligatoriu de studiul de impact de mediu, așa cum se prezintă la punctul 5.2. din PNDR.

2.3 Tipuri de investiții și cheltuieli eligibile

În cadrul Măsurii 121 sunt sprijinite investițiile **la nivelul întregului teritoriu al României**.

Un proiect poate cuprinde atât cheltuieli eligibile cât și cheltuieli neeligibile. Fondurile nerambursabile vor fi acordate doar pentru decontarea cheltuielilor eligibile, cheltuielile neeligibile urmând a fi suportate de beneficiarul proiectului.

Fondurile nerambursabile vor fi acordate beneficiarilor eligibili pentru investiții **corporale și/ sau necorporale**⁵, conform următoarei **liste indicative a cheltuielilor eligibile**:

1. Construirea și/ sau modernizarea clădirilor utilizate pentru producția agricolă⁶ la nivel de fermă, incluzând investițiile pentru respectarea standardelor comunitare și pe cele pentru protecția mediului și depozitarea îngrășămintelor;
2. Construirea și/ sau modernizarea infrastructurii rutiere interne sau de acces din domeniul agricol, inclusiv utilități și racorduri identificate ca necesare prin Studiul de Fezabilitate sau Memoriul Justificativ;
3. Construirea și/ sau modernizarea fermelor de taurine pentru producția de lapte, ca de exemplu: echipamente pentru producerea de furaje, instalații de muls, linii tehnologice de prelucrare și ambalare a produselor, dotări tehnice în scopul asigurării controlului calității la nivel de fermă etc;
4. Construirea și/ sau modernizarea serelor, inclusiv a centralelor termice și instalațiilor de irigații, asigurarea utilităților în vederea respectării condițiilor de mediu;
5. Achiziționarea sau achiziționarea în leasing⁴ de tractoare noi, combine de recoltat, mașini, utilaje, instalații, echipamente și accesorii, echipamente și software specializate, identificate ca necesare prin Studiul de Fezabilitate sau Memoriul Justificativ;
6. Achiziționarea sau achiziționarea în leasing de noi mijloace de transport specializate⁵, necesare activității de producție, identificate ca necesare prin Studiul de Fezabilitate sau Memoriul Justificativ;
7. Înlocuirea plantațiilor viticole din soiuri nobile ajunse la sfârșitul ciclului biologic de producție (minim 40 ani) și care nu sunt incluse în sistemul de restructurare/ reconversie al plantațiilor de viță-de-vie sprijinit prin FEAGA în cadrul OCP vin și înființarea plantațiilor pentru struguri de masă;
8. Înființarea plantațiilor de pomi, arbuști fructiferi și căpșuni;

⁴ *Leasing-ul* este eligibil doar dacă rezultă transferul de proprietate al bunului în posesia beneficiarului în perioada de implementare a proiectului, până la ultima cerere de plată.

⁵ *Mijloacele de transport specializate* reprezintă autovehiculele adaptate la cerințele de transport în cont propriu al materiei prime și/sau producției obținute și care sunt menționate în studiul de fezabilitate sau memoriul justificativ, anexate cererii de finanțare, vehiculele care îndeplinesc aceleași cerințe și au o funcție specifică ce necesită adaptări ale caroseriei și/sau echipamente speciale, precum și cele expres menționate ca eligibile în fișele măsurilor din cadrul PNDR.

9. Înființarea pepinierelor de viță de vie, pomi fructiferi și arbuști, alți arbori;
10. Investiții pentru producerea și utilizarea durabilă a energiei din surse regenerabile în cadrul fermei;
11. Investiții pentru înființarea de culturi de specii forestiere cu ciclu de producție scurt și regenerare pe cale vegetativă, în scopul producerii de energie regenerabilă;
12. Investiții în apicultură, cu excepția celor realizate prin Programul Național Apicol;
13. Investiții pentru procesarea produselor agricole la nivelul fermei⁶, cuprinzând echipamente pentru vânzarea acestora, inclusiv depozitare, răcire etc;
14. Costurile generale ale proiectului, conform articolului nr. 55 din Regulamentul (CE) nr. 1974/2006, cum ar fi: taxe pentru arhitecți, ingineri și consultanți, studii de fezabilitate, taxe pentru eliberarea certificatelor, avizelor și autorizațiilor necesare implementării proiectelor, așa cum sunt ele menționate în legislația națională, achiziționarea de patente și licențe (maxim 8% din valoarea totală eligibilă a proiectului, dacă proiectul prevede și construcții și maxim 3% în cazul în care proiectul nu prevede realizarea construcțiilor);
15. Investiții necesare adaptării exploatațiilor pentru agricultura ecologică;
16. Investițiile necesare realizării conformității cu standardele comunitare.

Vor fi considerate cheltuieli eligibile, mijloacele de transport specializate care transport numai un anumit tip de materii prime/mărfuri adecvate activității descrise în proiect, următoarele:

- Autocisterne,
- Autoizoterme (prevăzute cu izolație termică a pereților, dar fără agregat frigorific, fiind folosite pentru transportul mărfurilor alimentare),
- Autoizoterme cu frig (transport produse perisabile sau cu temperaturi controlate),
- Mijloace de transport animale,
- Mijloace de transport albine.

Cheltuielile cu orice alt mijloc de transport nu sunt considerate eligibile.

ATENȚIE! Utilitățile aferente trebuie să fie asigurate prin proiect, dintr-o sursă existentă sau de la terți.

2.4 Tipuri de investiții și cheltuieli neeligibile

⁶ Numai dacă 50% din materia primă este produsă în ferma proprie, rezultatul procesării este tot un produs din Anexa I la Tratatul de Instituire a CE, iar agricultura reprezintă și rămâne activitatea de bază.

ATENȚIE! Finalizarea proiectului FEADR, presupune ca beneficiarul să finalizeze atât partea de investiție suportată prin cheltuielile eligibile, cât și partea de investiție realizată din cheltuielile neeligibile.

Prin Măsura 121 **nu se pot finanța** investiții care se încadrează în următoarele categorii:

1. Construcția sau modernizarea locuinței;
2. Achiziționarea de bunuri second-hand;
3. Achiziția de drepturi de producție agricolă, de animale, plante anuale și plantarea lor, conform art. 55, pct.2 din Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1974/ 2006;
4. Achiziționarea de teren;
5. TVA, cu excepția TVA-ului nerecuperabil, în cazul în care este în mod real și definitive suportat de către beneficiari, alții decât persoanele neimpozabile, conform art.71 (3), lit. a din Regulamentul (CE) nr. 1698/ 2005;
6. Costuri operaționale, inclusiv costuri de întreținere și chirie;
7. Comisioane bancare, costurile garanțiilor și cheltuieli similare;
8. Contribuția în natură;
9. Costuri de schimb valutar, taxe și pierderi ocazionate de schimburile valutare asociate contului euro APDRP;
10. Costurile aferente unui contract de leasing: taxa de management, dobânzi, prima de asigurare etc;
11. Costuri realizate înainte de aprobarea proiectului, cu excepția studiilor tehnice, a planurilor de afaceri și a studiilor de fezabilitate;
12. Costuri aferente Planului de afaceri sprijinit prin măsura 143 „Furnizarea de servicii de consiliere și consultanță pentru agricultori”;
13. Costuri privind închirierea de mașini, utilaje, instalații și echipamente;
14. Achiziția de mijloace de transport pentru uz personal și transport persoane;
15. Investiții privind operațiunile de simplă înlocuire⁷ în conformitate cu art. 55 din Regulamentul (CE) nr. 1974/ 2006;
16. Investiții în sectorul de piscicultură și acvacultură;
17. Investiții în exploatații de creștere a animalelor de blană;
18. Investiții pentru producerea pomilor de Crăciun;
19. Investițiile realizate în cadrul schemelor de sprijin în conformitate cu Art. 2 (2) din Regulamentul (CE) nr. 1974/ 2006.

Lista investițiilor și costurilor neeligibile se completează cu prevederile din Hotărârea de Guvern privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor cofinanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală.

⁷ „investiția de simplă înlocuire” înseamnă o investiție care înlocuiește o clădire existentă sau o mașină sau părți din acestea, cu altele noi și moderne, fără a crește capacitatea de producție cu mai mult de 25% sau fără a implica schimbări în natura producției sau a tehnologiei implicate. Nu sunt considerate investiții de înlocuire următoarele: demolarea completă a unei clădiri vechi de cel puțin 30 de ani din cadrul fermei și înlocuirea cu o clădire modernă, și renovarea fundamentală a unei clădiri din cadrul fermei. Renovarea este considerată fundamentală când costul total este de cel puțin 50% din valoarea noii clădiri, în conformitate cu prevederile art. 2, pct. 17 al Regulamentului Comisiei (CE) nr. 1857/ 2006 privind aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul ajutoarelor de stat pentru întreprinderile mici și mijlocii care își desfășoară activitatea în domeniul producției de produse agricole și de modificare a Regulamentului Comisiei (CE) nr. 70/2001 privind aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul CE ajutorului de stat pentru întreprinderile mici și mijlocii.

2.5 Criteriile de selecție ale proiectului

ATENȚIE! Cheltuielile neeligibile nu sunt luate în considerare la scorarea criteriilor de selecție.

Proiectele prin care se solicită finanțare prin FEADR sunt supuse unui sistem de selecție, în baza căruia fiecare proiect este punctat, conform următoarelor **criterii de selecție**:

1. Exploatații agricole care se adaptează la standardele comunitare nou introduse⁸

Se acordă punctaj la acest criteriu de selecție numai pentru implementarea următoarelor standarde:

1.1. protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole care se aplică numai pentru zonele nou desemnate conform Anexei nr.12 din Ghidul Solicitantului: Zone vulnerabile la poluarea cu nitrați – Localități conform Ord.MM/MADR nr.1552/743/2008
Data la care se încheie perioada de grație pentru acest standard este 14.10.2013.

1.2. îndeplinirea standardelor pentru laptele crud care se aplică numai pentru ferme existente de bovine (vacă de lapte și bivolițe);

Data la care se încheie perioada de grație este 31.12.2014.

Acest criteriu de selecție se aplică numai pentru modernizări, iar proiectul trebuie să cuprindă numai investiții referitoare la implementarea standardelor, în proporție de 100%.

ATENȚIE! Implementarea standardelor trebuie să se încadreze în perioada de grație menționată în Anexa din fișa măsurii 121, dar plata se poate efectua și ulterior.

Standardele minime pentru protecția găinilor outoare - Directiva Consiliului nr.1999/74/CE cu perioada de grație 31.12.2014 din Anexa fișei măsurii 121 nu se punctează deoarece, conform prevederilor Directivei 1999/74/CE transpusă în legislația românească prin Ord.ANSVSA 136/2006, toate fermele de găini outoare crescute în cuști îmbunătățite, au avut obligația ca, de la 1 ianuarie 2012, să treacă la sistemul de cuști îmbunătățite.

2. Exploatații din sectoarele prioritare, în ordinea de prioritate prezentată mai jos

Se acordă **prioritate** pentru proiectele care realizează investiții în:

Sectorul vegetal: (i) legume; (ii) pepiniere și plantații de pomi și arbuști fructiferi, căpșunării; (iii) culturi de câmp; (iv) pepiniere și plantațiile de viță de vie pentru vin (cu excepția restructurării/reconversiei plantațiilor de viță de vie) și struguri de masă;

Sectorul de creștere a animalelor: (i) bovine; (ii) porcine; (iii) ovine și caprine. (iv) păsări.

Proiectele din sectorul vegetal de la prioritățile i, ii, iii și iv, care au investiții în sisteme de irigații, vor primi punctaj suplimentar pentru acest criteriu de selecție.

⁸ Prin **standard comunitar nou introdus** se înțelege acel standard care nu este încadrat ca și standard existent și pentru care solicitantul beneficiază de perioada de grație de 36 luni de la data la care standardul a devenit obligatoriu.

Pentru aceste sectoare prioritare, punctarea se va realiza diferențiat între categorii de producție în cadrul aceleiași specii.

IMPORTANT! Pentru investiții referitoare la irigații, se acorda punctaj numai dacă solicitantul a prezentat unul din cele doua documente de la doc. 18.2: (Aviz de gospodărire a apelor în cazul investițiilor privind irigațiile/ notificarea de începere a execuției sau Contract multianual de furnizare apă pentru irigații – ANIF sau alt furnizor). Punctajul pentru proiectele care prevad investiții în sisteme de irigații se cumulează cu punctajul de la sectorul respective.

ATENȚIE! Dacă proiectul vizează două sau mai multe sectoare prioritare, se va acorda punctajul aferent sectorului cu pondere valorică mai mare în cadrul proiectului.

Proiectele din sectoarele prioritare care vor realiza investiții în producerea și utilizarea energiei regenerabile vor putea beneficia de un punctaj suplimentar.

3. Exploatații agricole de semi-subsistență

Sunt exploatațiile care produc, în principal, pentru consumul propriu, dar care comercializează și o parte din producția realizată. Dimensiunea economică a acestora poate varia între 2 și 8 unități de dimensiune economică (UDE).

Categoriile de solicitanți care pot primi punctaj la acest criteriu de selecție sunt:

- ✓ Persoana fizică;
- ✓ Persoana fizică autorizată *înființată în baza OUG nr. 44/ 16 aprilie 2008 cu modificările și completările ulterioare;*
- ✓ Întreprindere individuală *(înființată în baza OUG nr. 44/ 16 aprilie 2008 cu modificările și completările ulterioare).*

4. Beneficiarul cu minim 6 luni înainte de lansarea sesiunii pentru care aplică, este constituit ca forma asociativă sau este membru al unei forme asociative, recunoscute conform legislației naționale în vigoare.

Pentru verificarea acestui criteriu de selecție, solicitantul atașează la Cererea de finanțare documente prin care să demonstreze că acesta este membru al uneia din următoarele forme asociative:

- ✓ *grup de producători, constituit conform OG nr. 37/ 2005/ grup de producători în sectorul legume și fructe, constituit conform HG nr.1078/2008 privind acordarea de sprijin financiar grupurilor de producători recunoscute preliminar și organizațiilor de producători în sectorul fructe și legume; cu modificările și completările ulterioare;*
- ✓ *societate cooperativă agricolă, constituită conform Legii nr. 1/ 2005 cu modificările și completările ulterioare;*
- ✓ *organizație de îmbunătățiri funciare, constituită conform Legii îmbunătățirilor funciare nr.138/ 2004, cu modificările și completările ulterioare*
- ✓ *cooperativa agricolă, constituită conform Legii nr. 566/ 2004, cu modificările și completările ulterioare.*

- ✓ membru al unei Organizații Interprofesionale pentru Produsele Agroalimentare (OIPA). Solicitantul poate fi membru al unei organizații profesionale (asociații) din componența unei OIPA.

sau,

Solicitantul este constituit ca formă asociativă potrivit următoarelor reglementări:

- ✓ societate agricolă, constituită conform Legii nr. 36/ 1991, cu modificările și completările ulterioare, întreprindere familială constituită conform OUG nr. 44/ 2008 cu modificările și completările ulterioare, care aplică în nume propriu.

5. Exploatații agricole care nu au mai beneficiat de sprijin SAPARD/ FEADR pentru același tip de activitate

Exploatațiile agricole care nu au mai beneficiat de sprijin SAPARD/ FEADR sunt solicitanții care nu au mai beneficiat de sprijin pentru același tip de activitate/ investiție în cadrul celor două programe.

6. Exploatații vegetale și de creștere a animalelor în sistem ecologic

Sunt vizate atât exploatațiile vegetale și de creștere a animalelor care se află în perioadă de conversie cât și cele care sunt înregistrate ca producătoare în agricultura ecologică.

În cazul în care solicitantul deține atât exploatații vegetale în sistem ecologic cât și animale în sistem ecologic, punctajul nu se cumulează pentru criteriul de selecție 6, ci se acordă în funcție de activitatea principală, respectiv sectorul vegetal sau sectorul de creștere a animalelor.

ATENȚIE! În cazul unei ferme mixte care realizează o investiție în sistem ecologic, punctarea acestui criteriu de selecție se realizează în funcție de încadrarea în sectorul prioritar. Dacă investiția în sistem ecologic nu vizează sectorul prioritar, nu se va acorda punctaj.

7. Proiectele care au și investiții pentru procesarea produselor agricole

“Procesarea unui produs agricol”: orice operațiune efectuată asupra unui produs agricol (Anexa I la Tratatul de Instituire a CE) și având drept rezultat un produs care este, de asemenea, un produs agricol (Anexa I la Tratatul de Instituire a CE), cu excepția activităților realizate în exploatația agricolă, necesare pentru pregătirea unui produs animal sau vegetal pentru prima vânzare.

Exemple de activități în cadrul exploatațiilor agricole care vizează pregătirea unui produs agricol pentru prima vânzare: recoltare, curățare, sortare, conditionare, uscarea cereale, tratare semințe, uscarea frunze de tutun, ceruire fructe, ambalare, racire lapte, depozitare.

ATENȚIE!

1. Rezultatul procesării ce face obiectul investiției realizate prin proiect poate avea drept scop atât comercializarea cât și utilizarea în cadrul fermei;
2. În situația în care proiectul vizează și investiții privind procesarea produselor agricole obținute în cadrul unei ferme mixte se acordă punctaj indiferent de component dominantă valoric;
3. Activitatea prezentată ca procesare trebuie să respecte definiția procesării de mai sus;
4. Veniturile din vânzarea produselor obținute în urma procesării sunt evidențiate în Anexa B1;
5. Pentru procesare și depozitarea produselor obținute vor fi prevăzute spații distincte;

Numai dacă proiectul de investiții cuprinde atât investiții pentru producția agricolă cât și investiții pentru procesare (respectând condițiile de mai sus), poate să primească punctaj la acest criteriu de selecție.

8. Exploatații agricole deținute de fermieri cu vârsta sub 40 de ani, la data depunerii proiectului

Categoriile de fermieri cu vârsta sub 40 ani cărora li se poate acorda punctaj la acest criteriu de selecție sunt: persoana fizică care se angajează să se constituie ca persoană fizică autorizată/întreprindere individuală până la încheierea contractului de finanțare (conform doc. 18.1), persoană fizică autorizată în baza OUG nr. 44/ 16 aprilie 2008; întreprindere individuală constituită conform OG nr. 44/ 2008 și societățile cu răspundere limitată înființate conform Legii nr. 31/ 1990 în care solicitantul este persoană fizică asociat unic.

ATENȚIE! În cazul societăților cu răspundere limitată înființate conform Legii nr. 31/ 1990 în situația în care reprezentantul legal nu coincide cu asociatul unic este necesar să depuneți în completare copia actului de identitate pentru persoana fizică asociat unic.

9. Exploatații agricole aflate în zonele defavorizate

Zone defavorizate:

a. zona montană cu handicap natural conform conform Listei Unităților Administrativ Teritoriale din zona Montană defavorizată, prezentate în Anexa 9 la Ghidul Solicitantului;

b. alte zone cu handicap natural decât zona montană conform Listei Unităților Administrativ Teritoriale din România incluse în Zonele Semnificativ Defavorizate/ Lista Localităților din Zonele Defavorizate de Condiții Naturale Specifice prezentate în Anexa 9 la Ghidul Solicitantului.

Întreaga suprafață vizată de investiție trebuie să se afle în cel puțin una dintre aceste zone.

Toate proiectele eligibile vor fi punctate în acord cu criteriile de selecție menționate mai sus.

Întrucât alocarea financiară se face distinct pentru sectorul vegetal, pentru sectorul zootehnic, pentru implementarea standardelor pentru beneficiarii Măsurii 141 punctarea se va face distinct.

ATENȚIE!Solicitanții beneficiari ai Măsurii 141 vor fi încadrați pe sectoare în funcție de ponderea valorică a investiției.

Sistemul de punctare este următorul:

SECTORUL VEGETAL

NR. CRT	Criterii de selecție	Punctaj
1.	Exploatații agricole care se adaptează la standardele comunitare nou introduse. NU SE PUNCTEAZA PENTRU SECTORUL VEGETAL	0
2.	Criteriul de selecție nr. 2 cumulat pentru toate cele trei component (sectoare prioritare, sisteme de irigații și energie regenerabilă) poate primi:	Maxim 51
	Exploatații din sectoarele prioritare, în ordinea de prioritate prezentată mai jos:	Maxim 35

	(i) legume;	10
	(ii) pepiniere și plantații de pomi și arbusti fructiferi, capsunarii;	35
	(iii) culturi de câmp;	30
	(iv) pepiniere și plantații de viță de vie pentru vin (cu excepția restructurării/ reconversiei plantațiilor de viță de vie) și struguri de masă;	5
	Proiectele din sectorul vegetal de la prioritățile i, ii iii și iv care au investiții în sisteme de irigații, vor primi punctaj suplimentar pentru acest criteriu de selecție. Punctajele pentru proiectele care prevăd investiții în sisteme de irigații se acordă în funcție de ponderea acestor investiții în valoarea totală eligibilă a proiectului și se adaugă la punctajul obținut pentru sectoare prioritare.	1
	Proiectele din sectoarele prioritare care vor realiza investiții în producerea și utilizarea energiei regenerabile vor putea beneficia de un punctaj suplimentar. Punctajele pentru proiectele care prevăd investiții în energie regenerabilă se acordă în funcție de ponderea acestor investiții în valoarea totală eligibilă a proiectului și se adaugă la punctajul obținut pentru sectoare prioritare. Materia primă folosită pentru obținerea energiei regenerabile trebuie să provină din ferma proprie iar energia obținută să fie folosită în ferma.	15
3.	Exploatații agricole de semi-subsistență Sunt exploatațiile care produc, în principal, pentru consumul propriu, dar care comercializează și o parte din producția realizată. Dimensiunea economică a exploatațiilor de semi-subsistență poate varia între 2 și 8 UDE. Calculul aferent UDE, se va prezenta în Studiul de fezabilitate/Memoriul justificativ. Elementele de calcul sunt prezentate în Ghidul Solicitantului. Categoriile de solicitanți care pot primi punctaj la acest criteriu de selecție sunt: - Persoana fizică - Persoana fizică autorizată înființată în baza OUG nr. 44/16 aprilie 2008 - Întreprindere individuală înființată în baza OUG nr. 44/16 aprilie 2008	5
4.	Beneficiarul, cu minim 6 luni înainte de lansarea sesiunii pentru care aplică, este constituit ca formă asociativă sau este membru al unei forme asociative, recunoscute conform legislației naționale în vigoare	14

	<p><i>Pentru verificarea acestui criteriu de selecție, solicitantul atașează la cererea de finanțare documente prin care să demonstreze ca acesta este:</i></p> <p><u>membru al uneia din următoarele forme asociative:</u></p> <ul style="list-style-type: none">✓ <i>grup de producători, constituit conform OG nr. 37 /2005, aprobată cu modificări și completări ulterioare/ grup de producători în sectorul legume și fructe, constituit conform HG nr.1078/2008 privind acordarea de sprijin financiar grupurilor de producători recunoscute preliminar și organizațiilor de producători în sectorul fructe și legume;</i>✓ <i>societate cooperativă agricolă, constituită conform Legii nr. 1/2005 cu modificări și completări ulterioare;</i>✓ <i>cooperativă agricolă, constituită conform Legii nr. 566/2004, cu modificările și completările ulterioare,</i>✓ <i>organizație de îmbunătățiri funciare, constituită conform Legii îmbunătățirilor funciare nr. 138/2004, cu modificări și completări ulterioare.</i>✓ <i>membri ai unei Organizații Interprofesionale pentru Produsele Agroalimentare (OIPA). Solicitantul poate fi membru al unei organizații profesionale (asociații) din componența unei OIPA</i> <p><i>sau</i></p> <p><u>Solicitantul este constituit ca formă asociativă</u> potrivit următoarelor reglementări:</p> <ul style="list-style-type: none">- <i>societate agricolă, constituită conform Legii nr. 36/1991, cu modificările și completările ulterioare</i> <p><i>Sau</i></p> <ul style="list-style-type: none">- <i>întreprindere familială constituită conform OUG nr. 44/2008 cu modificări și completări ulterioare, care aplică în nume propriu.</i>	
5.	<i>Exploatații agricole care nu au mai beneficiat de sprijin SAPARD/ FEADR pentru același tip de activitate</i>	2
6.	<i>Exploatații vegetale și de creștere a animalelor în sistem ecologic</i> <i>Solicitanții trebuie să atașeze la Cererea de finanțare documente prin care demonstrează ca exploatația este</i>	7

	<p>înregistrată în sistemul de producție ecologică (perioada de conversie/certificată). De asemenea, trebuie să descrie în Studiul de Fezabilitate/ Memoriul Justificativ situația în care se găsește.</p> <p>Pentru proiectele care prevăd producție în sistem ecologic punctajul se acordă în funcție de ponderea suprafeței/ suprafața totală.</p>	
7.	<p>Proiectele care au și investiții pentru procesarea produselor agricole</p> <p>Beneficiarii trebuie să demonstreze prin Studiul de Fezabilitate/ Memoriul Justificativ că cel puțin 50% din materia prima procesată provine din ferma proprie.</p> <p>Punctajele pentru proiectele care prevăd investiții pentru procesare în cadrul fermei, se acordă în funcție de ponderea acestor investiții în valoarea totală eligibilă a proiectului.</p>	1
8.	<p>Exploatații agricole deținute de fermieri cu vârsta sub 40 de ani, la data depunerii proiectului</p> <p>Categoriile de solicitanți cărora li se poate acorda punctaj la acest criteriu de selecție sunt următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ persoană fizică autorizată (constituită conform OUG nr.44/2008 cu modificări și completări ulterioare); ✓ întreprindere individuală (constituită conform OUG nr.44/2008), cu modificările și completările ulterioare; ✓ asociat unic persoană fizică (conform doc. 10) al unei societăți cu răspundere limitată înființate în conformitate cu Legea nr. 31/1990, cu modificările și completările ulterioare; ✓ persoană fizică, care se angajează să se constituie ca persoană fizică autorizată/întreprindere individuală până la încheierea contractului de finanțare (conform doc. 18.1). 	15
9.	<p>Exploatații agricole aflate în zonele defavorizate situate în:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zona montană cu handicap natural conform Listei Unităților Administrativ Teritoriale din zona montană defavorizată, prezentată în anexa la Ghidul Solicitantului; ✓ alte zone cu handicap natural decât zona montană conform Listei Unităților Administrativ Teritoriale din România incluse în Zonele Semnificativ Defavorizate / Lista localităților din Zonele Defavorizate de Condiții Naturale Specifice 	5

	<i>prezentate în anexa la Ghidul Solicitantului.</i>	
	TOTAL	100

Punctaj minim: 15 puncte

SECTORUL DE CREȘTERE A ANIMALELOR

ATENȚIE! În cazul în care proiectul cuprinde și investiții referitoare la implementarea celor două standarde, acest criteriu de selecție nu se punctează.

NR. CRT	Criterii de selecție	Punctaj
1.	Exploatații agricole care se adaptează la standardele comunitare nou introduse. NU SE PUNCTEAZA PENTRU SECTORUL VEGETAL	0
2.	Criteriul de selecție nr. 2 cumulat pentru cele două component (sectoare prioritare și energie regenerabilă) poate primi:	Maxim 54
	Exploatații din sectoarele prioritare, în ordinea de prioritate prezentată mai jos:	Maxim 39
	(i) bovine - carne - lapte	39 39
	(ii) ovine și caprine - îngrășare - reproducție	35 35
	(iii) porcine, din care: - reproducție - îngrășare	30 30
	(iv) păsări, din care: - carne - ouă	30 30
	Proiectele din sectoarele prioritare care vor realiza investiții în producerea și utilizarea energiei regenerabile vor putea beneficia de un punctaj suplimentar. Punctajele pentru proiectele care prevăd investiții în energie regenerabilă se acordă în funcție de ponderea acestor investiții în valoarea totală eligibilă a proiectului și se adaugă la punctajul obținut pentru sectoare prioritare.	15

	Materia primă folosită pentru obținerea energiei regenerabile trebuie să provină din ferma proprie iar energia obținută să fie folosită în ferma.	
3.	<p>Exploatații agricole de semi-subsistență</p> <p>Sunt exploatațiile care produc, în principal, pentru consumul propriu, dar care comercializează și o parte din producția realizată.</p> <p>Dimensiunea economică a exploatațiilor de semi-subsistență poate varia între 2 și 8 UDE. Calculul aferent UDE, se va prezenta în Studiul de Fezabilitate/ Memoriul Justificativ. Elementele de calcul sunt prezentate în Ghidul Solicitantului.</p> <p>Categoriile de solicitanți care pot primi punctaj la acest criteriu de selecție sunt:</p> <ul style="list-style-type: none">- Persoana fizică;- Persoana fizică autorizată înființată în baza OUG nr. 44/16 aprilie 2008;- Întreprindere individuală (înființată în baza OUG nr. 44/16 aprilie 2008).	5
4.	<p>Beneficiarul, cu minim 6 luni înainte de lansarea sesiunii pentru care aplică, este constituit ca formă asociativă sau este <u>membru al unei forme asociative</u>, recunoscute conform legislației naționale în vigoare</p> <p>Pentru verificarea acestui criteriu de selecție, solicitantul atașează la cererea de finanțare documente prin care să demonstreze ca acesta este membru al uneia din următoarele forme asociative::</p> <ul style="list-style-type: none">- grup de producători, constituit conform OG nr. 37/2005, aprobată cu modificări și completări de Legea nr. 338/2005;- societate cooperativă agricolă, constituită conform Legii nr. 1/2005;- cooperativă agricolă, constituită conform Legii nr. 566/2004, cu modificările și completările ulterioare;- organizație de îmbunătățiri funciare, constituită conform Legii îmbunătățirilor funciare nr. 138/2004, modificată și completată cu Legea nr. 233/2005.- membri ai unei Organizații Interprofesionale pentru Produsele Agroalimentare (OIPA). Solicitantul poate fi membru al unei organizații profesionale (asociații) din componența unei OIPA. <p>Sau</p> <p><u>Solicitantul este constituit ca formă asociativă</u></p>	14

	<p>potrivit următoarelor reglementări:</p> <ul style="list-style-type: none"> - societate agricolă, constituită conform Legii nr. 36/1991, cu modificările și completările ulterioare - sau întreprindere familială constituită conform OUG nr. 44/2008, care aplică în nume propriu. 	
5.	Exploatații agricole care nu au mai beneficiat de sprijin SAPARD/FEADR pentru același tip de activitate	2
6.	<p>Exploatații vegetale și de creștere a animalelor în sistem ecologic</p> <p>Solicitanții trebuie să atașeze la cererea de finanțare documente prin care demonstrează ca exploatația este înregistrată în sistemul de producție ecologică (perioadă de conversie/certificată). De asemenea, trebuie să descrie în Studiul de Fezabilitate/Memoriul Justificativ situația în care se găsește.</p> <p>Pentru proiectele care prevăd producție în sistem ecologic punctajul se acordă în funcție de numărul de animale crescute în sistem ecologic/ numărul total de animale a exploatației.</p>	5
7.	<p>Proiectele care au și investiții pentru procesarea produselor agricole</p> <p>Beneficiarii trebuie să demonstreze prin Studiul de fezabilitate/ Memoriul justificativ că cel puțin 50% din materia primă procesată provine din ferma proprie.</p> <p>Punctajele pentru proiectele care prevăd investiții pentru procesare în cadrul fermei, se acordă în funcție de ponderea acestor investiții în valoarea totală eligibilă a proiectului.</p>	1
8.	<p>Exploatații agricole deținute de fermieri cu vârsta sub 40 de ani, la data depunerii proiectului</p> <p>Categoriile de solicitanți cărora li se poate acorda punctaj la acest criteriu de selecție sunt următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> - persoană fizică autorizată (constituită conform OUG nr.44/2008); - întreprindere individuală (constituită conform OUG nr.44/2008), cu modificările și completările ulterioare; - asociat unic persoana fizică (conform doc. 10) al unei societăți cu răspundere limitată înființate în conformitate cu Legea nr. 31/1990, cu modificările și completările ulterioare; 	15

	- persoană fizică , care se angajează să se constituie ca persoană fizică autorizată/întreprindere individuală până la încheierea contractului de finanțare (conform doc. 18.1).	
9.	Exploatații agricole aflate în zonele defavorizate situate în: - zona montană cu handicap natural conform Listei Unităților Administrativ Teritoriale din zona montană defavorizată, prezentată în anexa la Ghidul Solicitantului; - alte zone cu handicap natural decât zona montana conform Listei Unitatilor Administrativ Teritoriale din România incluse în Zonele Semnificativ Defavorizate / Lista localitatilor din Zonele Defavorizate de Conditii Naturale Specifice prezentate în anexa la Ghidul Solicitantului.	4
	TOTAL	100

Punctaj minim: 15 puncte

STANDARDELE DIN SECTORUL CRESTEREA ANIMALELOR

ATENȚIE! Aceste criterii sunt numai pentru alocarea financiara pentru implementarea standardelor europene în vigoare (lapte crud și protecția apei împotriva poluării cu nitrați din surse agricole)

Aceste criterii de selecție se aplică numai pentru modernizări, iar proiectul trebuie să cuprindă numai investiții referitoare la implementarea standardelor, în proporție de 100%.

ATENȚIE! În cazul în care proiectul prevede și alte tipuri de investiții acest proiect va fi încadrat la alocarea pentru **SECTORUL ZOOTEHNIC**, fiind punctat conform acelor criterii de selecție.

ATENȚIE! Implementarea standardelor trebuie să se încadreze în perioada de grație menționată în Anexa din fișa măsurii 121, dar plata se poate efectua și ulterior.

NR. CRT	Criterii de selecție	Punctaj
1.	1. Exploatații agricole care se adaptează la standardele comunitare nou introduse Se acordă punctaj la acest criteriu de selecție numai pentru implementarea următoarelor standarde: 1. protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole care se aplică numai pentru zonele nou desemnate conform Anexei nr.12 din Ghidul solicitantului: Zone vulnerabile la poluarea cu	40

	<p>nitrați – Localități conform Ord.MM/MADR nr.1552/743/2008 Intreaga exploatare trebuie să se regasească în localitățile din Anexa nr.12. Data la care se încheie perioada de grație pentru acest standard este 14.10.2013.</p> <p>2. Îndeplinirea standardelor pentru laptele crud care se aplică numai pentru ferme existente de bovine (vacile de lapte și bivolițe); Data la care se încheie perioada de grație este 31.12.2014.</p>	
2.	<p>Criteriul de selecție nr. 2 cumulat pentru cele două componente (sectoare prioritare și energie regenerabilă) poate primi:</p> <p>Exploatații din sectoarele prioritare, în ordinea de prioritate prezentată mai jos:</p> <p>(i) bovine - carne - lapte</p>	<p>Maxim 24</p>
	<p>(ii) ovine și caprine - îngrășare - reproducție</p>	<p>Maxim 9</p> <p>9 9</p>
	<p>(iii) porcine, din care: - reproducție - îngrășare</p>	<p>9 9</p>
	<p>(iv) păsări, din care: - carne - oua</p>	<p>9 9</p>
	<p>Proiectele din sectoarele prioritare care vor realiza investiții în producerea și utilizarea energiei regenerabile vor putea beneficia de un punctaj suplimentar. Punctajele pentru proiectele care prevăd investiții în energie regenerabilă se acordă în funcție de ponderea acestor investiții în valoarea totală eligibilă a proiectului și se adaugă la punctajul obținut pentru sectoare prioritare. Materia primă folosită pentru obținerea energiei regenerabile trebuie să provină din ferma proprie iar energia obținută să fie folosită în fermă.</p>	<p>15</p>
3.	<p>Exploatații agricole de semi-subsistență Sunt exploatațiile care produc, în principal, pentru consumul propriu, dar care comercializează și o parte din producția realizată. Dimensiunea economică a exploatațiilor de semi-subsistență poate varia între 2 și 8 UDE. Calculul</p>	<p>5</p>

	<p>aferent UDE, se va prezenta în Studiul de Fezabilitate/ Memoriul Justificativ. Elementele de calcul sunt prezentate în Ghidul Solicitantului.</p> <p>Categoriile de solicitanți care pot primi punctaj la acest criteriu de selecție sunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Persoana fizică; - Persoana fizică autorizată înființată în baza OUG nr. 44/16 aprilie 2008; - Întreprindere individuală (înființată în baza OUG nr. 44/16 aprilie 2008). 	
4.	<p>Beneficiarul, cu minim 6 luni înainte de lansarea sesiunii pentru care aplică, este membru al unei forme asociative, recunoscute conform legislației naționale în vigoare</p> <p>Pentru verificarea acestui criteriu de selecție, solicitantul atașează la cererea de finanțare documente prin care să demonstreze ca acesta este membru al uneia din următoarele forme asociative:</p> <ul style="list-style-type: none"> - grup de producători, constituit conform OG nr. 37/2005, aprobată cu modificări și completări de Legea nr. 338/2005; - societate cooperativă agricolă, constituită conform Legii nr. 1/2005; - cooperativa agricolă, constituită conform Legii nr. 566/2004, cu modificările și completările ulterioare; - organizație de îmbunătățiri funciare, constituită conform Legii îmbunătățirilor funciare nr. 138/2004, modificată și completată cu Legea nr. 233/2005. - membri ai unei Organizații Interprofesionale pentru Produsele Agroalimentare (OIPA). Solicitantul poate fi membru al unei organizații profesionale (asociații) din componența unei OIPA. <p>sau,</p> <p><u>Solicitantul este constituit ca formă asociativă potrivit următoarelor reglementări:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - societate agricolă, constituită conform Legii nr. 36/1991, cu modificările și completările ulterioare - sau întreprindere familială constituită conform OUG nr. 44/2008, care aplică în nume propriu. 	8
5.	<p>Exploatații agricole care nu au mai beneficiat de sprijin SAPARD/ FEADR pentru același tip de activitate</p>	2
6.	<p>Exploatații vegetale și de creștere a animalelor</p>	5

	<p>în sistem ecologic <i>Solicitanții trebuie să ataseze la cererea de finanțare documente prin care demonstrează că exploatarea este înregistrată în sistemul de producție ecologică (perioadă de conversie/certificată). De asemenea, trebuie să descrie în Studiul de Fezabilitate/Memoriul Justificativ situația în care se găsește. Pentru proiectele care prevăd producție în sistem ecologic punctajul se acordă în funcție de numărul de animale crescute în sistem ecologic/ numărul total de animale a exploatarei.</i></p>	
7.	<p>Proiectele care au și investiții pentru procesarea produselor agricole <i>Beneficiarii trebuie să demonstreze prin Studiul de fezabilitate/ Memoriul justificativ că cel puțin 50% din materia primă procesată provine din ferma proprie. Punctajele pentru proiectele care prevăd investiții pentru procesare în cadrul fermei, se acordă în funcție de ponderea acestor investiții în valoarea totală eligibilă a proiectului.</i></p>	1
8.	<p>Exploatații agricole deținute de fermieri cu vârsta sub 40 de ani, la data depunerii proiectului <i>Categoriile de solicitanți cărora li se poate acorda punctaj la acest criteriu de selecție sunt următoarele:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - persoană fizică autorizată (constituită conform OUG nr. 44/ 2008) cu modificările și completările ulterioare; - întreprindere individuală (constituită conform OUG nr. 44/ 2008), cu modificările și completările ulterioare; - asociat unic persoana fizică (conform doc. 10) al unei societăți cu răspundere limitată înființate în conformitate cu Legea nr. 31/1990, cu modificările și completările ulterioare; - persoană fizică, care se angajează să se constituie ca persoană fizică autorizată/întreprindere individuală până la încheierea contractului de finanțare (conform doc. 18.1). 	10
9.	<p>Exploatații agricole aflate în zonele defavorizate situate în:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zona montană cu handicap natural conform Listei 	5

	<i>Unităților Administrativ Teritoriale din zona montană defavorizată, prezentată în anexa la ghidul solicitantului;</i> <i>- alte zone cu handicap natural decât zona montana conform Listei Unitatilor Administrativ Teritoriale din România incluse în Zonele Semnificativ Defavorizate/Lista localităților din Zonele Defavorizate de Condiții Naturale Specifice prezentate în anexa la Ghidul Solicitantului.</i>	
	TOTAL	100

Punctaj minim 15 puncte.

ATENȚIE:

1. Pentru standardul pentru laptele crud, solicitantul trebuie să dețină în proprietate efective mai mari de 10 capete vaci lapte/bivolite, iar investiția, pentru a implementa standardul, trebuie să cuprindă, după caz:

- ✓ construcția sălii de muls sau modernizarea unei construcții existente și adaptarea ei la această destinație,
- ✓ rețea de alimentare cu curent electric a sălii de muls,
- ✓ rețea de alimentare cu apă rece și caldă,
- ✓ canalizare a sălii de muls,
- ✓ instalație de muls propriu zisă cu 4-20 locuri de muls,
- ✓ tanc de depozitare și răcire a laptelui,
- ✓ instalație spălare și dezinfecție a instalației de muls,
- ✓ dozatoare pentru furaje concentrate,
- ✓ sistem de automatizare a procesului de muls.

Dacă solicitantul deține o parte din utilajele/instalațiile menționate mai sus, le va prezenta în studiul de fezabilitate, iar la vizita pe teren, expertul va face precizările necesare referitoare la existența acestora, starea de funcționare.

2. Pentru standardul protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole, investiția trebuie să cuprindă minim:

Porcine:

- ✓ realizarea lagunelor pentru depozitarea dejecțiilor și a rețelei de canalizare de la halele de creștere a porcilor până la lagune,
- ✓ instalații separare a părții solide de partea lichidă a dejecțiilor,
- ✓ mijloace speciale de transport dejectii și încorporare a acestora în sol,
- ✓ realizarea stațiilor de biogaz,
- ✓ forarea puțurilor de control a poluării apei freatică cu nitați și nitriți.

Păsări

- ✓ realizarea platformelor de depozitare a dejecțiilor,
- ✓ mijloace speciale de transport a dejecțiilor și distribuirea lor pe sol,

- ✓ realizarea stațiilor de biogaz.

Bovine

- ✓ realizarea platformelor de depozitare a dejecțiilor solide și a foselor de depozitare a dejecțiilor lichide,
- ✓ mijloace speciale de transport a dejecțiilor și distribuirea lor pe sol,
- ✓ realizarea stațiilor de biogaz.

Ovine

- ✓ realizarea platformelor de depozitare a dejecțiilor solide,
- ✓ mijloace speciale de transport a dejecțiilor și distribuirea lor pe sol,
- ✓ realizarea stațiilor de biogaz.

Dacă solicitantul deține o parte din utilajele/instalațiile menționate mai sus, le va prezenta în studiul de fezabilitate, iar la vizita pe teren, expertul va face precizările necesare referitoare la existența acestora, starea de funcționare.

Toate activitățile pe care solicitantul se angajează să le efectueze prin investiție atât la faza de implementare a proiectului cât și în perioada de monitorizare și pentru care a primit punctaj la selecție, devin condiții obligatorii.

În caz că, la verificarea Cererilor de plată sau în perioada de monitorizare, se constată că aceste condiții nu se respectă, plățile vor fi sistate iar contractul va fi reziliat. **Excepție** face criteriul de selecție privind exploatarea agricolă de semisubzistență a căror dimensiune economică poate evolua.

ATENȚIE! Pentru justificarea criteriilor de selecție este necesar să prezentați în cadrul Studiului de Fezabilitate/Memoriului Justificativ toate informațiile necesare punctării acestora și să atașați documente justificative în acest sens.

ATENȚIE! Tinerii fermieri, beneficiari ai Măsurii 112 care realizează investiții pentru implementarea celor două standarde, beneficiază de o perioadă de grație de 36 de luni calculată de la data instalării, pentru finalizarea investiției, conform Regulamentului 1698/2005, art.26, pct.1 lit.b, ultimul alineat, dar plata se poate efectua și ulterior.

2.6 Valoarea maximă a fondurilor nerambursabile (intensitatea sprijinului)

Prin Măsura 121 se acordă **fonduri nerambursabile în proporție de 40% – 75% (pentru perioada 2010 – 2013)** din valoarea eligibilă a proiectului, fondurile reprezentând cofinanțarea publică, la care trebuie să se adauge contribuția privată.

Valoarea maximă nerambursabilă a unui proiect accesat prin axa LEADER, Măsura 4.1 este de 200.000 Euro, iar valoarea totală de cel mult 400.000 Euro.

Plafonul minim acceptat pentru un proiect finanțat prin Măsura 121 este de **5.000 de Euro**, această sumă reprezentând valoarea totală eligibilă a proiectului. **Intensitatea sprijinului este diferențiată** în funcție de anii de finanțare după cum urmează:

Pentru **perioada 2010 – 2013:**

I. Pentru proiectele care nu includ investiții pentru producerea și utilizarea energiei regenerabile și nu sunt forme asociative.

Pentru aceste sectoare sprijinul nerambursabil se va putea majora cu:

- ✓ **10%** - pentru investițiile realizate de **tinerii agricultori⁹ cu vârsta sub 40 ani, la data depunerii Cererii de finanțare** ;
- ✓ **10%** - pentru investițiile realizate de **agricultorii din zonele montane cu handicap natural¹⁰, în zone cu handicap natural și în arii naturale protejate** încadrate în rețeaua Natura 2000¹¹ (conform Regulamentului CE nr.1698/2005, art. 36, litera a, punctele i, ii și iii);
- ✓ **10%** - pentru investițiile având drept scop **implementarea noilor provocari prin următoarele tipuri de operațiuni: „îmbunătățirea eficienței utilizării și depozitării îngrășămintelor cu azotat”, „instalații pentru tratamentul apelor reziduale în exploatații agricole și în cadrul proceselor de prelucrare și comercializare”.** Această majorare se aplică exclusiv la partea din proiect destinată investițiilor în aceste două tipuri de operațiuni;

ATENȚIE! În funcție de tipul proiectului, solicitantul va completa:

a. Un buget indicativ care totalizează toate investițiile: b) + c) + d);

b. Un buget indicativ cuprinzând exclusiv cheltuielile aferente investițiilor care au drept scop implementarea noilor provocari (PERE) și pentru care intensitatea sprijinului crește cu 10%, pentru următoarele tipuri de operațiuni, conform listei „Clarificări tipuri de operațiuni finanțate din PERE” publicată pe site-ul www.apdrp.ro:

o „îmbunătățirea eficienței utilizării și depozitării îngrășămintelor cu azotat”,

o „instalații pentru tratamentul apelor reziduale în exploatații agricole și în cadrul proceselor de prelucrare și comercializare”;

Pentru aceasta parte a investiției, sprijinul se poate majora cu:

- 10% pentru investițiile realizate de tinerii agricultori, cu vârsta sub 40 de ani, la data depunerii cererii de finanțare ;

- 10% pentru investițiile realizate de agricultorii din zonele prevazute la art.36 litera a), punctele (i), (ii), (iii) din Regulamentul (CE) nr. 1698/2005, ajungându-se la un procent de cofinanțare de până la 70%.

c. Un buget indicativ cuprinzând cheltuieli care au drept scop implementarea noilor provocari (PERE), cu un sprijin nerambursabil de 40% (fără majorarea sprijinului), pentru următoarele tipuri de acțiuni, conform listei „Clarificări tipuri de operațiuni finanțate din PERE” publicată pe site-ul www.apdrp.ro:

- investiții în energie regenerabilă: culturi energetice perene;

⁹ **Tinerii agricultori** sunt persoanele fizice care se încadrează în următoarele categorii de solicitanți:

- *Persoană fizică* care declară ca se va autoriza ca PFA/intreprindere individuală,
- *Persoană fizică autorizată (PFA)* înființată conform OUG nr.44/2008 cu vârsta sub 40 de ani la data depunerii cererii de finanțare a proiectului;
- *Intreprindere individuală* înființată în baza OUG nr.44/2008 al carei titular are vârsta sub 40 de ani la data depunerii cererii de finanțare a proiectului;
- *Societate cu răspundere limitată cu asociat unic persoană fizică* cu vârsta sub 40 de ani la data depunerii cererii de finanțare .

¹⁰ **Zonele montane cu handicap natural și zonele cu handicap natural** sunt definite ca zone defavorizate în cadrul criteriilor de selecție.

¹¹ în conformitate cu prevederile Regulamentului Comisiei nr.1828/2006, Declarația autorității responsabile pentru monitorizarea siturilor Natura 2000” se eliberează numai pentru **proiecte majore** al cărui cost total depășește 25 milioane Euro.

- investiții pentru producția de lapte, precum și cele pentru îmbunătățirea prelucrării și comercializării produselor lactate.

Pentru aceasta parte a investiției, sprijinul se poate majora cu:

- 10% pentru investițiile realizate de tinerii agricultori, cu vârsta sub 40 de ani, la data depunerii cererii de finanțare;

- 10% pentru investițiile realizate de agricultorii din zonele prevazute la art.36 litera a), punctele (i), (ii), (iii) din Regulamentul (CE) nr. 1698/2005, ajungându-se la un procent de cofinanțare de până la 60%.

d. Un buget indicativ cuprinzând cheltuielile aferente investițiilor cu procent de cofinanțare de până la 40% (și după caz cu o majorare de 10% pentru zonele defavorizate și de 10% pentru tinerii fermieri) pentru perioada 2010 – 2013, ajungându-se la un procent de cofinanțare de până la 60%.

e. Un buget indicativ care totalizează investițiile care vizează noile provocări : pct. c) +b), care va fi folosit la Monitorizare, sistemul PERE.

f. buget indicativ numai pentru investițiile referitoare la implementarea standardelor pentru laptele crud și protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole. În situația în care prin proiect se propun investiții pentru implementarea ambelor standarde (protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole și lapte crud).

Bugetele sunt exprimate numai în Euro.

Se completează câte un plan financiar aferent fiecarui buget unde vor fi prezentate cheltuielile aferente investițiilor respective.

II. Pentru proiectele care includ și investiții pentru producerea și utilizarea energiei regenerabile ponderea sprijinului nerambursabil va fi de 40%,

III. Pentru forma asociativă ponderea sprijinului nerambursabil va fi de 40%.

Capitolul 3

ACCESAREA FONDURILOR NERAMBURSABILE ACORDATE PENTRU MODERNIZAREA EXPLOATAȚIILOR AGRICOLE

Principiul de bază al finanțării nerambursabile este acela al **rambursării cheltuielilor efectuate** în prealabil de către beneficiar.

Un solicitant poate depune în același timp mai multe proiecte pentru măsuri diferite din PNDR pentru a fi cofinanțate prin FEADR.

Un solicitant poate depune proiecte pentru a fi cofinanțate prin FEADR, chiar dacă are în derulare proiecte de investiții diferite finanțate prin Programul SAPARD.

Un beneficiar poate depune un al doilea proiect în cadrul măsurii 121, cofinanțată prin FEADR, cu condiția ca primul proiect să fie finalizat.

Proiectele solicitanților ai căror acționari majoritari au în derulare alte proiecte finanțate prin FEADR în cadrul acestei măsuri, nu sunt eligibile.

Precizari referitoare la notiunea de acționar majoritar: *O persoană fizică/ persoană juridică care este acționar/ asociat majoritar în sensul majorității absolute (reprezintă mai mult de jumătate plus unu din totalul acțiunilor/ părților sociale) din punct de vedere al acțiunilor/ părților sociale în două sau mai multe societăți nu poate solicita fonduri FEADR, în același timp și în cadrul aceleași măsuri, decât în cadrul unei singure societăți.*

Atenție!

În conformitate cu prevederile art. 4 alin. 8 din Regulamentul Comisiei (CE) nr. 65/ 2011 privind normele de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1698/ 2005 al Consiliului în ceea ce privește punerea în aplicare a procedurilor de control și a eco - condiționalității în ceea ce privește măsurile de sprijin pentru dezvoltarea rurală, nu sunt eligibili beneficiarii care au creat în mod artificial condițiile necesare pentru a beneficia de finanțare în cadrul măsurilor PNDR, obținând astfel depășirea intensității sprijinului financiar".

3.1 Completarea, depunerea și verificarea dosarului Cererii de finanțare

Dosarul Cererii de finanțare conține Cererea de finanțare însoțită de anexele tehnice și administrative conform listei documentelor, legate într-un singur dosar, astfel încât să nu permită detașarea și/ sau înlocuirea documentelor.

Formularul standard al Cererii de finanțare este prezentat în Anexa 1 la prezentul Ghid și este disponibil, în format electronic, la adresa www.apdrp.ro.

ATENȚIE! Cererea de Finanțare trebuie însoțită de anexele prevăzute în modelul standard. Anexele Cererii de Finanțare fac parte integrantă din aceasta.

3.1.1 Completarea Cererii de finanțare

Completarea Cererii de finanțare, inclusiv a anexelor acesteia, se va face conform modelului standard. Modificarea modelului standard (eliminarea, renumerotarea secțiunilor, anexarea documentelor suport în altă ordine decât cea specificată etc.) poate conduce la respingerea Dosarului Cererii de finanțare pe motiv de neconformitate administrativă.

Cererea de finanțare trebuie redactată pe calculator, în limba română. Nu sunt acceptate Cereri de finanțare completate de mână. Dosarul Cererii de finanțare va cuprinde în mod obligatoriu un opis, cu următoarele:

Nr. crt. Titlul documentului Nr. Pagină (de la..... până la.....)

Pagina opis va fi pagina cu numărul 0 a Cererii de finanțare. Cererea de Finanțare trebuie completată într-un mod clar și coerent pentru a înlesni procesul de evaluare a acesteia.

În acest sens, se vor furniza numai informațiile necesare și relevante, care vor preciza modul în care va fi atins scopul proiectului, avantajele ce vor rezulta din implementarea acestuia și în ce măsură proiectul contribuie la realizarea obiectivelor programului.

ATENȚIE! Pentru a facilita accesarea fondurilor europene nerambursabile prin FEADR, solicitantul poate beneficia de fonduri în avans (conform prevederilor Regulamentului Consiliului (CE) nr. 1698/ 2005 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din

Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, cu modificările și completările ulterioare, ale Regulamentului Comisiei (CE) nr. 1974/ 2006 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1698/2005, cu modificările și completările ulterioare, și, respectiv, ale Hotărârii Guvernului nr. 224/ 2008 privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor cofinanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare

Rurală 2007-2013, cu modificările și completările ulterioare) pentru demararea proiectului. Beneficiarul poate opta pentru obținerea unui avans prin bifarea căsuței corespunzătoare în Cererea de finanțare. Beneficiarul care nu a solicitat avans la data depunerii Cererii de finanțare, are posibilitatea de a solicita obținerea avansului ulterior semnării Contractului de finanțare FEADR și cu condiția să nu depășească data depunerii primului dosar al Cererii de plată la Autoritatea Contractantă și atunci când are avizul favorabil din partea Autorității Contractante pentru achiziția prioritar majoritară. Avansul se recuperează la ultima tranșă de plată.

3.1.2 Depunerea dosarului Cererii de finanțare

Dosarul Cererii de finanțare cuprinde Cererea de finanțare completată și documentele atașate (conform Listei Documentelor – partea E din Cererea de Finanțare).

Originalul și o copie a Cererii de finanțare, împreună cu formatul electronic (CD) și cu documentele în original (pentru care a atașat copii) **se depun la sediul GAL – Asociația Transilvană Brașov Nord.**

Fiecare exemplar din dosarul Cererii de finanțare va fi legat, paginat și opisat, cu toate paginile numerotate manual în ordine de la 1 la n în partea dreaptă sus a fiecărui document, unde n este numărul total al paginilor din dosarul complet, inclusiv documentele anexate, astfel încât să nu

permită detașarea și/ sau înlocuirea documentelor. Opisul va fi numerotat cu pagina 0. Fiecare pagină va purta ștampila solicitantului (semnătura, în cazul persoanelor fizice).

IMPORTANT! Va fi atașată o copie electronică (prin scanare) a Studiului de Fezabilitate/ Documentației de avizare pentru lucrări de intervenții, ca și a tuturor documentelor atașate la dosarul Cererii de Finanțare, salvate ca fișiere distincte cu denumirea conformă listei documentelor (secțiunea specifică E din Cererea de finanțare). Scanarea se va efectua după finalizarea dosarului (paginare, mențiunea „copie conform cu originalul” etc.), înainte de a fi legat, cu o rezoluție de scanare maximă de 300 dpi (recomandat 150 dpi) în fișiere format PDF.

Denumirile fișierelor nu trebuie să conțină caractere de genul: “~ " # % & * : < > ? / \ { | }”, nu trebuie să conțină două puncte succesive “..”. Numărul maxim de caractere ale denumirii unui fișier nu trebuie să fie mai mare de 128, iar numărul maxim de caractere ale denumirii unui director de pe CD nu trebuie să fie mai mare de 128 de caractere. Piesele desenate care depășesc formatul A3, se pot atașa salvate direct în format .pdf, la care se va adăuga declarația proiectantului privind conformitatea cu planșele originale din Cererea de finanțare .

Dosarele Cererilor de finanțare sunt depuse personal de către responsabilul legal, așa cum este precizat în formularul Cererii de finanțare, sau de către un împuternicit prin procură legalizată (în original) al responsabilului legal, la **GAL – Asociația Transilvană Brașov Nord**, înaintea datei limită care figurează în licitația de proiecte.

Solicitantul trebuie să depună Cererea de finanțare împreună cu toate anexele completate, în 2 exemplare (1 original și 1 copie). Exemplarele vor fi marcate clar, pe copertă, în partea superioară dreaptă, cu „ORIGINAL”, respectiv „COPIE”, împreună cu documentele originale (pentru care a atașat copii). Solicitantul trebuie să se asigure că rămâne în posesia unui exemplar complet al Dosarului Cererii de finanțare, în afara celor 2 exemplare pe care le depune. Pentru acele documente originale care rămân în posesia solicitantului (ex: act de proprietate, bilanț contabil vizat de administrația financiară), copiile se vor confrunța cu originalul de către expertul care realizează conformitatea, va face mențiunea „Conform cu originalul”, datează și semnează.

3.1.3 Verificarea dosarului Cererii de finanțare

1. VERIFICAREA CONFORMITĂȚII CERERII DE FINANȚARE

Verificarea conformității Cererii de finanțare și a anexelor acesteia se realizează pe baza „Fișei de verificare”.

Controlul conformității constă în verificarea Cererii de finanțare:

- ✓ dacă este corect completată;
- ✓ dacă este prezentată atât în format tipărit, cât și în format electronic;
- ✓ dacă anexele tehnice și administrative cerute sunt prezente în două exemplare: un original și o copie, precum și valabilitatea acestora (dacă este cazul).

În cazul în care expertul tehnic descoperă o eroare de formă, proiectul nu este considerat neconform.

Erorile de formă sunt erorile făcute de către solicitant în completarea cererii de finanțare care sunt descoperite de experții tehnici GAL, dar care, cu ocazia verificării conformității, pot fi

corectate de către aceștia din urmă pe baza unor dovezi/ informații prezentate explicit în documentele anexate Cererii de finanțare .

Necompletarea unui câmp din Cererea de finanțare nu este considerată eroare de formă.

Solicitantul este invitat să revină la sediul GAL după evaluarea conformității (în aceeași zi) pentru a fi înștiințat dacă Cererea de finanțare este conformă sau, în caz contrar, i se explică cauzele neconformității.

Solicitantul are obligația de a lua la cunoștință prin semnarea fișei de verificare a conformității.

În cazul în care solicitantul nu acceptă să depună și documentele originale, acestea vor fi verificate de expert la finalizarea verificării conformității, în prezența solicitantului.

Aceeași Cerere de finanțare poate fi declarată neconformă de maximum două ori pentru aceeași licitație de proiecte.

După verificare pot exista două variante:

- ✓ Cererea de finanțare este declarată neconformă;
- ✓ Cererea de finanțare este declarată conformă.

Dacă Cererea de finanțare este declarată conformă, se trece la următoarea etapă de verificare.

2. VERIFICAREA ELIGIBILITĂȚII CERERII DE finanțare

Verificarea criteriilor de eligibilitate se efectuează de către GAL

Verificarea eligibilității tehnice și financiare constă în:

- ✓ verificarea eligibilității solicitantului;
- ✓ verificarea criteriilor de eligibilitate și selecție;
- ✓ verificarea bugetului indicativ al proiectului;
- ✓ verificarea studiului de fezabilitate și a tuturor documentelor anexate;

Verificarea este făcută pe baza documentelor provenite de la solicitant.

ATENȚIE! Grupul de Acțiune Locală Asociația Transilvană Brașov Nord și Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit își rezervă dreptul de a solicita documente sau informații suplimentare, dacă pe parcursul verificărilor și implementării proiectului se constată că este necesar.

La verificarea eligibilității la nivel OJPDRP și CRPDRP în situația în care sunt criteriile de eligibilitate care necesită lămuriri suplimentare, expertul evaluator poate cere informații suplimentare doar în următoarele cazuri:

1. în cazul în care unul din documentele tehnice (Studiul de Fezabilitate, Memoriul Justificativ) conține informații insuficiente pentru clarificarea unui criteriu de eligibilitate sau există informații contradictorii în interiorul lor ori față de cele menționate în Cererea de finanțare . În caz de suspiciune se poate solicita extras de Carte funciară pentru documentele care atestă dreptul de proprietate.
2. în cazul când avizele, acordurile, autorizațiile au fost eliberate de către autoritățile emitente într-o formă care nu respectă protocoalele încheiate între APDRP și instituțiile respective.
3. în cazul în care în bugetul indicativ (inclusiv devizele financiare și devizele pe obiect) există diferențe de calcul sau încadrarea categoriilor de cheltuieli eligibile/ neeligibile nu este făcută corect.

Nu sunt permise atât cheltuieli eligibile cât și cheltuieli neeligibile în cadrul cap. 4.1 Construcții și instalații, fără a se detalia în devizele pe obiect lucrările corespunzătoare spațiilor/ instalațiilor ce

se vor executa. Pentru restul subcapitolelor de la cap. 4, se vor preciza care sunt echipamentele, utilajele / montajul care sunt neeligibile.

În cazul Cererilor de finanțare verificate prin sondaj la APDRP – nivel central, informațiile suplimentare se vor cere **numai** pentru pct.1 și pct.3.

În cazul în care restul documentelor din Cererea de finanțare nu sunt în conformitate cu forma cerută la cap. 4.1 „Documentele necesare întocmirii Cererii de finanțare”, Cererea de finanțare va fi declarată neeligibilă.

3. VERIFICAREA PE TEREN A CERERILOR DE finanțare

Verificarea pe teren se realizează de către:

Scopul verificării pe teren este de a controla datele și informațiile cuprinse în anexele tehnice și administrative cu elementele existente pe amplasamentul propus. Expertul compară verificarea anumitor criterii de eligibilitate pe baza documentelor (etapa verificării de birou) cu realitatea, pentru a se asigura de corectitudinea răspunsurilor.

În urma acestor verificări pot exista două situații:

- proiectul este neeligibil;
- proiectul este eligibil și va avea un punctaj.

4. SELECȚIA PROIECTELOR

Echipa GAL a stabilit înaintea lansării depunerii de proiecte, sistemul de punctaj aferent criteriilor de selecție (vezi subcapitolul 2.5), precum și criteriile de departajare a proiectelor cu punctaj egal.

GAL Asociația Transilvană Brașov Nord va puncta fiecare proiect eligibil în funcție de sistemul de punctaj stabilit și va întocmi și aproba Raportul de Evaluare. Solicitanții, după consultarea Raportului de evaluare au posibilitatea de a depune Contestații.

Contestațiile vor putea fi depuse la sediul GAL unde a fost depus proiectul, în termen de 5 zile lucrătoare de la primirea Notificării, dar nu mai mult de 12 zile lucrătoare de la afișarea pe site a Raportului de Evaluare.

Contestația depusă trebuie să fie însoțită de Notificare și de documente justificative.

Contestațiile se soluționează de către o Comisie constituită la nivelul GAL formată din reprezentanți ai membrilor *Asociației Transilvane Brașov Nord*.

Termenul pentru a răspunde contestațiilor este în conformitate cu **Regulamentul de organizare și funcționare al Comitetului de selecție și al Comisiei de contestații pentru proiectele aferente măsurii 41, Axa LEADER.**

Dupa soluționarea contestațiilor, se va întocmi și aproba **Raportul de selecție** de către Comitetul de selecție care va fi publicat pe site-ul www.galatbn.ro.

Comitetul de selecție este un organism care are în componență reprezentanți ai membrilor GAL. Rolul Comitetului de selecție este de a face propuneri pentru finanțare a proiectelor, după cum urmează:

- Când valoarea totală a proiectelor eligibile se situează sub valoarea totală alocată măsurii în cadrul unei sesiuni, Comitetul de selecție propune aprobarea pentru finanțare a proiectelor care îndeplinesc punctajul minim. În acest sens, se întocmește un Raport cu proiectele propuse pentru finanțare care se supune aprobării directorului general al Autorității de Management;
- Când valoarea totală a proiectelor eligibile se situează peste valoarea totală alocată măsurii în cadrul unei sesiuni, Comitetul de selecție analizează lista proiectelor eligibile cu punctajul acordat

iar selecția se face în ordinea descrescătoare a punctajului de selecție, cu încadrarea în punctajul stabilit pentru pragul minim și în suma alocată.

În cazul proiectelor cu același punctaj, departajarea acestora, se face în funcție de valoarea eligibilă a proiectului, exprimată în euro, în ordine crescătoare.

După parcurgerea procedurii de selecție și după caz, a celei de departajare, se întocmește un Raport cu proiectele propuse pentru finanțare care se supune aprobării managerului general. Acest raport va cuprinde și lista proiectelor nefinanțate.

Proiectele selectate de GAL Asociația Transilvană Brașov Nord **vor fi depuse la OJPDRP Brașov.**

OJPDRP Brașov verifică conformitatea și eligibilitatea și, în urma acestei verificări, solicitanții cu proiecte selectate de GAL și considerate eligibile de reprezentanții APDRP, sunt invitați să încheie contractele de finanțare cu APDRP.

3.2 Contractarea fondurilor

În termen de 15 zile lucratoare de la data primirii notificării Beneficiarul trebuie să se prezinte la sediul Centrului Regional de care aparține, pentru semnarea contractului de finanțare. Se recomandă consultarea textului integral al Contractului de finanțare (Anexa 5 la prezentul ghid) vezi www.apdrp.ro.

ATENȚIE! În termen de 30 de zile lucrătoare de la data primirii notificării persoanele fizice neautorizate au obligația de a transmite documentul/documentele care certifică dreptul de funcționare, pentru semnarea Contractului de finanțare.

În cazul în care Beneficiarul nu se prezintă în termenul din Notificare și nu depune documentele obligatorii invocate în conținutul Notificării, atunci se consideră că a renunțat la ajutorul financiar.

ATENȚIE! În cazul când solicitantul prezintă, la depunerea Cererii de finanțare, numai dovada (Decizia etapei de evaluare inițială) că a inițiat procedura de obținere a acordului de mediu, după verificarea eligibilității și selectarea proiectului, acesta nu se contractează până la depunerea acordului de mediu la sediul Autorității Contractante.

Durata maximă în care proiectul rămâne în așteptare este de 3 luni în cazul în care proiectul nu necesită studiu de impact sau de 6 luni în cazul în care proiectul necesită studiul de impact, după data notificării de selectare a proiectului.

În caz de neprezentare în termenele invocate în Notificarea de selecție respectiv, de 3 luni sau de 6 luni a documentelor de către Beneficiar sau în cazul în care acesta se regăsește înregistrat în evidențele APDRP cu debite sau nereguli, Agenția își rezervă dreptul de a nu semna Contractul de finanțare .

ATENȚIE! Persoanele fizice vor fi acceptate ca potențiali beneficiari dacă se angajează să se autorizeze (să devină persoane fizice autorizate/întreprindere individuală înființată în baza OUG nr. 44/ 16 aprilie 2008) cu modificările și completările ulterioare în termen de 30 zile lucratoare de la data primirii notificării privind selectarea Cererii de finanțare .

ATENȚIE! Durata de execuție a contractului de finanțare este de maxim 3 ani pentru proiectele care prevăd investiții cu construcții montaj și/sau adaptarea la standarde.

Prin excepție, durata de execuție a prezentului contract este de maxim 2 ani, pentru proiectele de investiții care includ achiziții simple de utilaje, instalații, echipamente și dotări noi, de mijloace de transport specializate, precum și a altor mijloace de transport care nu sunt achiziționate prin leasing financiar, și/sau adaptarea la standarde.

În condițiile nerespectării duratei maxime de execuție a Contractului de finanțare, beneficiarului i se va aplica o penalizare de 2% aplicată la valoarea eligibilă nerambursabilă rămasă de plătit pentru fiecare an de execuție prelungit, pe care o achită în maxim 10 zile lucrătoare de la data primirii notificării de acceptare a modificării Contractului de finanțare.

Beneficiarul are obligația de a achita penalizarea în procentul prevăzut mai sus în contul Autorității Contractante.

În cazul în care investiția se referă la adaptarea la standardele comunitare și data la care se încheie perioada de grație de implementare a acestora este înainte de data de realizare a proiectului, Beneficiarul trebuie să prezinte la sediul Autorității Contractante în maxim 15 zile lucrătoare, documentul emis de instituțiile abilitate care să ateste ca a îndeplinit standardul în termenul de grație stabilit cât și

Declarația pe propria răspundere că a implementat standardul în termenul de grație stabilit. În caz contrar, pot apărea două situații:

a) standardul nu este îndeplinit, dar prin recalcularea punctajului de selecție proiectul este în continuare finanțabil, acesta rămâne eligibil dar cheltuielile pentru implementarea standardului devin neeligibile;

b) după recalcularea punctajului de selecție privind standardul proiectul nu mai este finanțabil, caz în care contractul de finanțare se reziliază.

Beneficiarul poate efectua modificări bugetare dacă acestea nu afectează scopul principal al proiectului și investiția inițială, iar modificarea se limitează la redistribuirea a maxim 10% din suma inițială alocată cheltuielilor eligibile, între capitolele bugetare, fără a se modifica valoarea totală eligibilă a proiectului.

Beneficiarul transmite la APDRP bugetul modificat, prin intermediul unei notificări în care justifică modificarea, însoțit de devizul general și devizul pe obiecte refăcut, în termen de maxim 10 zile lucrătoare de la data modificării acestuia fără a fi necesară încheierea unui act adițional la contractul de finanțare.

La contractul de finanțare sunt prevăzute ca anexe ultima variantă aprobată a Instrucțiunilor privind achizițiile pentru beneficiarii privați și publici, respectiv, ultima variantă aprobată a Instrucțiunilor de plată, de la data Raportului de selecție.

Precizări referitoare la acordarea avansului

Pentru Beneficiarul care a optat pentru avans în vederea demarării investiției în formularul Cererii de finanțare, APDRP poate să acorde un avans de maxim 50% din valoarea eligibilă nerambursabilă.

Avansul se poate solicita până la depunerea primei Cereri de plată.

Beneficiarul privat poate primi avansul numai după primirea avizului favorabil din partea APDRP pentru procedura de achiziții prioritar majoritară.

Pentru plata în avans a cheltuielilor eligibile nerambursabile, beneficiarul este obligat să depună o garanție financiară, care să acopere suma solicitată în avans în procent de 110%, eliberată de către o instituție financiar-bancară. Garanția financiară se depune odată cu Dosarul Cererii de

Plată a Avansului. Scrisoarea de garanție bancară trebuie să acopere durata de execuție a contractelor, durată ce cuprinde durata de realizare a investiției și implementarea proiectului (inclusiv derularea procedurii de achiziții), la care se adaugă termenul maxim de 90 de zile calendaristice pentru efectuarea ultimei plăți.

Avansul se justifică de către beneficiar pe bază de documente justificative conform cerințelor APDRP prezentate în Instrucțiunile de plată, Anexa V la Contractul de finanțare .

Beneficiarul care a **încasat** de la Autoritatea Contractantă plata în avans și solicită prelungirea perioadei inițiale de execuție, este obligat înaintea solicitării prelungirii duratei de execuție inițiale a contractului să depună la Autoritatea Contractantă documentul bancar prin care dovedește prelungirea valabilității Scrisorii de Garanție Bancară, care să acopere toată perioada solicitată la prelungire.

3.3 Achizițiile

Beneficiarul are posibilitatea să demareze procedura de achiziții începând cu data primirii Notificării de selecție a proiectului (inclusiv semnarea contractelor de achiziții) pe proprie răspundere, având în vedere condiționarea semnării Contractului de finanțare de documentele obligatorii pe care trebuie să le depună la Autoritatea Contractantă.

Beneficiarul este obligat să depună la OJPDRP, dosarele de achiziții, în maxim 3 luni - pentru achiziții simple, sau la CRPDRP-Serviciul Achiziții în maxim 4 luni, - Proiectul Tehnic și cel puțin un Dosar de achiziții (ex.: Dosar achiziții prestări servicii), pentru achiziții care prevăd construcții și/sau montaj, de la semnarea contractului de finanțare .

Important! investițiile care răspund obiectivelor PERE și pentru care s-a întocmit deviz pe obiect separat, se vor constitui în lot separat pentru parcurgerea procedurii de achiziții.

ATENȚIE! La solicitarea expresă a unui beneficiar de cofinanțare din FEADR, cu privire la furnizorii acestuia care nu se achită de obligațiile contractuale, APDRP poate, după verificare prealabilă, să includă informațiile despre acești furnizori în Lista furnizorilor care nu-și respectă obligațiile contractuale față de beneficiarii cofinanțării din FEADR.

Lista furnizorilor care nu-și respectă obligațiile contractuale față de beneficiarii cofinanțării din FEADR, va putea fi consultată pe site-ul oficial.

În contextul derulării achizițiilor private, **conflictul de interese** se definește prin:

- Existența unor legături între structurile acționariatului beneficiarului și ofertanți;
- Membrii comisiei de evaluare (conform declarației de confidențialitate și imparțialitate – Anexa 3) dețin acțiuni din capitalul subscris al unuia dintre ofertanți sau subcontractanți sau fac parte din consiliul de administrație/ organul de conducere sau de supervizare a unuia dintre ofertanți sau subcontractanți;
- Deținerea de către una din firmele participante a pachetului majoritar de acțiuni la celelalte firme participante pentru același tip de achiziție.

Legislația și tipurile de proceduri aplicabile beneficiarilor privați ai FEADR

Tip contract	Condiții prevăzute de legislația națională privind achiziția publică	Procedura aplicabilă
Contract de	Cumulativ:	Instrucțiuni privind

lucrări	- Contractul este subvenționat în mod direct, în proporție de mai mult de 50% din fonduri comunitare și/sau de la bugetul de stat; - Valoarea estimată a contractului este mai mare decât echivalentul în lei a 4.845.000 Euro.	achizițiile publice pentru beneficiarii FEADR (Anexa IV la contractul cadru de finanțare) (OUG nr. 34/2006 cu modificările și completările ulterioare)
	Cumulativ: - Contractul este subvenționat în mod direct, în proporție de mai mult de 50% din fonduri comunitare și/sau de la bugetul de stat; - Valoarea estimată a contractului este mai mică sau egală cu echivalentul în lei a 4.845.000 Euro.	Instrucțiuni pentru beneficiarii privați ai FEADR (Anexa IV la contractul cadru de finanțare)
Contract de servicii	Cumulativ: - Contractul este subvenționat în mod direct, în proporție de mai mult de 50% din fonduri comunitare și/sau de la bugetul de stat; - Valoarea estimată a contractului este mai mare decât echivalentul în lei a 193.000 Euro.	Instrucțiuni privind achizițiile publice pentru beneficiarii FEADR (Anexa IV la contractul cadru de finanțare) (OUG nr. 34/2006 cu modificările și completările ulterioare)
	Cumulativ: - Contractul este subvenționat în mod direct, în proporție de mai mult de 50% din fonduri comunitare și/sau de la bugetul de stat; - Valoarea estimată a contractului este mai mică sau egală cu echivalentul în lei a 193.000 Euro.	Instrucțiuni pentru beneficiarii privați ai FEADR (Anexa IV la contractul cadru de finanțare)
Contract de furnizare de produse (bunuri)	Indiferent de procentul de cofinanțare și de valoarea contractului.	Instrucțiuni pentru beneficiarii privați ai FEADR (Anexa IV la contractul cadru de finanțare)

Nerespectarea Instrucțiunilor privind achizițiile private și publice de către beneficiarii FEADR atrage neeligibilitatea cheltuielilor aferente achiziției de servicii, lucrări sau produse.

Pe parcursul întregului proces de achiziție, la adoptarea oricăror decizii, trebuie avute în vedere următoarele principii:

- Nediscriminarea;
- Tratatamentul egal;
- Recunoașterea reciprocă;
- Transparența;
- Proportionalitatea;

- Eficiența utilizării fondurilor;
- Asumarea răspunderii.

Beneficiarul trebuie să depună la OJPDRP Declarația de eșalonare a depunerii Dosarelor Cererilor de Plată în maxim 30 de zile de la avizarea primului dosar de achiziție (exceptând dosarele de servicii).

3.4 Plata

Dosarul Cererii de Plată se depune de beneficiar la Oficiul Județean de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, în două exemplare pe suport de hârtie, la care atașează pe suport magnetic documentele întocmite de beneficiar. Dosarul Cererii de Plată trebuie să cuprindă documentele justificative prevăzute în INSTRUCȚIUNILE DE PLATĂ (vezi Anexa V la Contractul de finanțare) pe site-ul APDRP www.apdrp.ro.

Termenul de rambursare a cheltuielilor eligibile aferente unui dosar cerere de plată este de maxim 90 de zile calendaristice de la data când cererea de plată este completă.

ATENȚIE! Beneficiarul este obligat **să nu înstrăineze sau/ și să modifice investiția realizată prin proiect pe o perioadă de 5 ani** de la data semnării Contractului de finanțare.

Capitolul 4

INFORMAȚII UTILE PENTRU ACCESAREA FONDURILOR NERAMBURSABILE

4.1 Documentele necesare întocmirii Cererii de finanțare

Documentele obligatorii care trebuie atașate Cererii de finanțare pentru întocmirea proiectului sunt:

1. a) **Studiul de Fezabilitate și proiect tehnic** pentru proiecte cu lucrări de construcții și / sau montaj
- b) **Memoriul Justificativ** pentru proiecte fără lucrări de construcții și/ sau montaj

ATENȚIE!

În cazul proiectelor care prevăd modernizarea/ finalizarea construcțiilor existente/ achiziții de utilaje cu montaj care schimbă regimul de exploatare a construcției existente, se atașează la Studiul de fezabilitate, obligatoriu Expertiza tehnică de specialitate asupra construcției existente și Raportul privind stadiul fizic al lucrărilor.

ATENȚIE!

- **Memoriul justificativ** (pentru proiecte fără lucrări de construcții-montaj precum și pentru proiecte care vizează plantații de viță de vie, pomi, arbuști fructiferi și arbori (specii repede crescătoare pentru biomasă) și/ sau pepiniere și care nu prevăd lucrări de construcții-montaj) trebuie completat conform modelului prezentat pe site-ul APDRP (www.apdrp.ro) ȘI GAL ATBN (www.galatban.ro) - numai în cazul în care este menționat codul CAEN și datele de identificare ale firmei de consultanță în Studiul de Fezabilitate/ Memoriul Justificativ cheltuielile privind consultanța sunt eligibile.
- devizul general și devizele pe obiect trebuie să fie semnate de persoana care le-a întocmit și ștampilate de elaboratorul documentației
- atașați așa-numită „foaie de capăt”, care conține semnăturile colectivului format din specialiști condus de un șef de proiect care a participat la elaborarea documentației și ștampila elaboratorului
- detaliați capitolului 3 – cheltuieli pentru proiectare și engineering și capitolul 5 – organizare de șantier prin devize care să justifice în detaliu sumele respective, cât și pentru a putea fi urmărite în etapa de achiziții și autorizare plăți
- părțile desenate din cadrul secțiunii B (planuri de amplasare în zonă, planul general, relevee, secțiuni etc.), să fie semnate, ștampilate de către elaborator în cartușul indicator.

- în cazul în care solicitantul realizează în regie proprie construcțiile în care va amplasa utilajele achiziționate prin investiția FEADR, cheltuielile cu realizarea construcției vor fi trecute în coloana “neeligibile”, va prezenta obligatoriu Studiul de Fezabilitate și Certificatul de Urbanism pentru acestea.
- în cazul în care investiția prevede utilaje cu montaj, solicitantul este obligat să evidențieze montajul la capitolul 4.2 Montaj utilaj tehnologic din Bugetul indicativ al Proiectului, **chiar dacă** montajul este inclus în oferta/ factura utilajului, cu valoare distinctă pentru a fi considerat cheltuielă eligibilă. Dacă montajul se realizează în regie proprie, acesta se va evidenția obligatoriu ca valoare în coloana „cheltuieli neeligibile”).
- pentru **servicii** se vor prezenta devize defalcate cu estimarea costurilor (nr. experți, ore/ expert, costuri/ oră). Pentru situațiile în care valorile sunt peste limitele prevăzute în baza de date a APDRP, sau sunt nejustificate prin numărul de experți, prin numărul de ore prognozate sau prin natura investiției, la verificarea proiectului, acestea pot fi reduse, cu informarea solicitantului.
- în cazul în care investiția cuprinde cheltuieli cu construcții noi sau modernizări, se va prezenta calcul pentru investiția specifică în care suma tuturor cheltuielilor cu construcții și instalații se raportează la mp de construcție.

2. Situațiile financiare (bilanț - formularul 10, contul de profit și pierderi - formularul 20, formularele 30 și 40), însoțite de confirmarea de depunere cu sumele de control precedente anului depunerii proiectului înregistrate la Administrația Financiară sau depuse la Registrul Comerțului, în care rezultatul operațional (rezultatul de exploatare din bilanț) să fie pozitiv (inclusiv 0).

Excepție fac solicitanții care nu au înregistrat venituri din exploatare.

ATENȚIE! Rezultatul de exploatare al anului precedent depunerii Cererii de finanțare trebuie să fie pozitiv (inclusiv 0). În cazul în care anul precedent depunerii Cererii de finanțare este anul înființării, nu se analizează rezultatul operațional care poate fi negativ.

Pot apărea următoarele situații:

a) În cazul unui solicitant înființat în anul depunerii proiectului care nu a întocmit Bilanțul aferent anului anterior depunerii proiectului, înregistrat la Administrația Financiară sau depus la Registrul Comerțului, solicitantul nu va depune niciun document în acest sens.

b) În cazul solicitanților care nu au desfășurat activitate anterioară depunerii proiectului, dar au depus la Administrația Financiară/ Registrul Comerțului Bilanțul anului anterior depunerii proiectului, solicitantul va depune la dosarul cererii de finanțare Bilanțul – formularul 10, anului anterior depunerii proiectului însoțit de contul de profit și pierdere - formularul 20, inclusiv formularele 30 și 40, înregistrat la Administrația Financiară sau depus la Registrul Comerțului, **prin care dovedește că nu a înregistrat venituri din exploatare**

c) În cazul solicitanților care nu au desfășurat activitate anterioară depunerii proiectului și au depus la Administrația Financiară Declarația de inactivitate (conform legii) în anul anterior depunerii proiectului, atunci la dosarul cererii de finanțare solicitantul va depune Declarația de inactivitate înregistrată la Administrația Financiară.

sau

Pentru persoane fizice autorizate, întreprinderi familiale și întreprinderi individuale: Declarație specială privind veniturile realizate în anul precedent depunerii proiectului înregistrată la

Administrația Financiară (formularul 200) în care rezultatul brut obținut anual să fie pozitiv (inclusiv 0);

sau

Declarația de inactivitate înregistrată la Administrația Financiară, în cazul solicitanților care nu au desfășurat activitate anterior depunerii proiectului.

sau

Situațiile financiare (bilanț, cont de profit și pierderi, formularele 10, 20, 30 și 40) prin care dovedesc că nu au înregistrat venituri din exploatare.

Pentru solicitanții a căror activitate a fost afectată de **calamități naturale** (*inundații, secetă excesivă etc.*) se va prezenta:

- Situațiile financiare (bilanț – formularul 10, cont de profit și pierderi – formularul 20, formularele 30 și 40) *din unul din ultimii trei ani precedenți anului depunerii proiectului, în care producția nu a fost calamitată iar rezultatul operațional (rezultatul de exploatare din bilanț) să fie pozitiv (inclusiv 0), înregistrate la Administrația Financiară sau depuse la Registrul Comerțului.*

- în cazul persoanelor fizice autorizate, întreprinderilor individuale și întreprinderilor familiale: *Declarație specială privind veniturile realizate înregistrată la Administrația Financiară (formularul 200) în care rezultatul brut obținut anual să nu fie negativ;*

Pentru anii calamități solicitantul va prezenta documente (ex.: Proces verbal de constatare și evaluare a pagubelor) emise de organismele abilitate (de ex.: Comitetul local pentru situații de urgență)

Pentru solicitanții a căror activitate a fost afectată de calamități naturale (inundații, secetă excesivă etc.) se va prezenta:

- *un bilanț din ultimii trei ani precedenți anului depunerii proiectului, în care producția nu a fost calamitată iar rezultatul operațional (rezultatul de exploatare din bilanț) să fie pozitiv (inclusiv 0), însoțit de contul de profit și pierdere avizate de administrația financiară, pentru persoane juridice;*

- *în cazul persoanelor fizice autorizate, întreprinderilor individuale, întreprinderilor familiale: Declarație specială privind veniturile realizate înregistrată la Administrația Financiară în care veniturile să fie cel puțin egale cu cheltuielile;*

Pentru anii calamități solicitantul va prezenta un document (ex.: Proces verbal de constatare și evaluare a pagubelor) emis de organismele abilitate (ex.: Comitetul local pentru situații de urgență) prin care se certifică:

- *data producerii pagubelor;*

- *cauzele calamității;*

- *obiectul pierderilor datorate calamităților (suprafața agricolă cultivată, animale);*

- *gradul de afectare pentru suprafețe agricole cultivate, animale pierite.*

Pentru demonstrarea activității agricole ca fiind principală se depune:

2.1 Document însușit de un expert contabil din care să rezulte că veniturile din activități agricole reprezintă cel puțin 50% din veniturile de exploatare ale solicitantului, sau

- în cazul persoanelor fizice autorizate, întreprinderilor individuale și întreprinderilor familiale:

Declarație pe propria răspundere a solicitantului că veniturile din activitățile agricole reprezintă cel puțin 50% din total venituri, în cazul în care în formularul 200 s-au bifat mai multe categorii de venituri.

3. a) Documente solicitate pentru terenul agricol:

a.1. Copie după actul de proprietate al terenului și/ sau tabel centralizator emis de Primărie semnat de persoanele autorizate conform legii, conținând sumarul contractelor de arendare cu suprafețele luate în arendă pe categorii de folosință, perioada de arendare și/sau contractul de concesiune și/ sau orice alt document care să certifice dreptul de folosință al terenului

și
a.2. **Copie din Registrul Agricol** emis de Primărie care să certifice dreptul de proprietate și/ sau de folosință (arendă/concesionare) al terenului pentru baza de producție, cu ștampila primăriei și mențiunea „Conform cu originalul”.

ATENȚIE! În cazul Societăților agricole se atașează tabelul centralizator emis și ștampilat de către Societatea agricolă care va cuprinde suprafețele aduse în folosința societății și numele membrilor care le dețin în proprietate.

Pentru documentele care certifică dreptul de folosință asupra terenului agricol pentru alte tipuri de contracte încheiate între părți, altele decât arenda sau concesiunea trebuie să se aibă în vedere următoarele:

- Obiectul contractului trebuie să îl constituie acordarea dreptului de folosință asupra terenului pentru activitatea specificată în proiect;
- În cadrul contractului nu trebuie să existe neconcordanțe între clauze;
- În cazul în care contractul face trimitere la un alt document, nu trebuie să existe neconcordanțe între acesta și prevederile acestui document;

În cazul pct. a) 2. pentru suprafețe egale sau mai mari de 1 hectar – în situațiile în care Agențiile de Plăți și Intervenții pentru Agricultură nu eliberează Extras din Registrul unic de identificare, solicitantul va depune document eliberat de Agenția de Plăți și Intervenții pentru Agricultură din care să reiasă înscrierea în Registrul unic de identificare.

b) Documente solicitate pentru imobilul (clădirile și/ sau terenurile) pe care sunt/vor fi realizate investițiile:

b.1. Actul de proprietate asupra clădirii;

b.2. Documentul care atestă dreptul de proprietate asupra terenului, contract de concesiune sau alt document încheiat la notariat, care să certifice dreptul de folosință al terenului: contract de închiriere, contract de comodat, pentru terenul pe care este amplasată clădirea, valabil inclusiv în perioada de monitorizare a proiectului.

Contractul de concesiune va fi însoțit de adresa emisă de concedent și trebuie să conțină: - situația privind respectarea clauzelor contractuale și dacă este în graficul de realizare a investițiilor prevăzute în contract și alte clauze;

- suprafața concesionată la zi (dacă pentru suprafața concesionată există solicitări privind retrocedarea sau diminuarea, și dacă da, să se menționeze care este suprafața supusă acestui proces) pentru terenul pe care este amplasată clădirea.

ATENȚIE! Pentru **construcțiile definitive** solicitantul trebuie să prezinte documente care să certifice **dreptul real principal (drept de proprietate, uz, uzufruct, superficie, servitute (dobândit prin: contract de vânzare-cumpărare, de schimb, de donație, certificat de moștenitor, act administrativ de restituire, hotărâre judecătorească)/ contract de**

concesiune, definite conform Legii nr. 50/ 1991, modificată și completată, asupra terenului pe care urmează a se realiza investiția.

Pentru **construcțiile cu caracter provizoriu**, definite conform Legii nr. 50/1991, modificată și completată, solicitantul poate prezenta și un **contract de comodat/locățiune (închiriere) asupra terenului**.

c) Document pentru efectivul de animale deținut în proprietate:

Document eliberat de către ANSVSA/ DSVSA din care să rezulte efectivul de animale deținut în proprietate:

Extras din Registrul Exploatației emis de ANSVSA/ DSVSA/ circumscripția veterinară (adeverință eliberată de medicul veterinar de circumscripție) din care să rezulte:

efectivul de animale - deținut în proprietate, al păsărilor și al familiilor de albine și data primei înscrieri a solicitantului în Registrul Exploatației.

Copie din Registrul Agricol, conformă cu originalul, eliberată de la Primăria comunei pe raza căreia își desfășoară activitatea ferma zootehnică.

4. Certificat de urbanism sau autorizație de construire pentru proiecte care prevăd construcții (noi, extinderi sau modernizări). Certificatul de urbanism nu trebuie însoțit de avizele menționate ca necesare fazei următoare de autorizare.

5. Clasarea Notificării/Adresa de negație;

sau,

Decizia etapei de încadrare în care se specifică faptul că proiectul nu se supune procedurii de evaluare a impactului asupra mediului și procedurii de evaluare adecvată; sau,

Acord de Mediu/ Aviz Natura 2000 însoțit de studiu de impact/ studiu de evaluare adecvată, dacă este cazul.

sau

Decizia etapei de evaluare inițială - document care să ateste că solicitantul a inițiat procedura pentru obținerea acordului de mediu

În cazul în care la depunerea Cererii de finanțare solicitantul prezintă numai dovada (Decizia etapei de evaluare inițială) că a inițiat procedura de obținere a acordului de mediu, după verificarea eligibilității și selectarea proiectului, acesta nu se contractează până la depunerea acordului de mediu. Durata maximă în care proiectul rămâne în așteptare este de 3 luni de la data primirii notificării privind selectarea sau de 6 luni în cazul în care proiectul necesită studiu de impact.

6.1. Documente de la solicitant care să dovedească capacitatea și sursele de cofinanțare ale proiectului (unul sau mai multe dintre ele emise de instituții financiar bancare):

a) extras de cont bancar vizat și datat de bancă cu cel mult cinci zile lucrătoare înainte de data depunerii cererii de finanțare, în cazul cofinanțării prin surse proprii (autofinanțare) sau prin certificate de depozit nominative și dematerializate, cu o scadență mai mică sau egală cu trei luni față de data închiderii licitației de proiecte:

b) extras de cont bancar vizat și datat de bancă cu cel mult cinci zile lucrătoare înainte de data depunerii cererii de finanțare, în cazul existenței unor surse de cofinanțare de tipul: granturi, sponsorizări, donații, însoțit de un document care să ateste sursa respectivă, emis de organizația care a acordat-o;

- c) extras de cont bancar și Formularul de achiziție titluri de stat, emise și vizate de bancă, în cazul cofinanțării prin titluri de stat cu o scadență mai mică sau egală de trei luni față de data închiderii licitației de proiecte;
- d) extrasul liniei de credit datat cu cel mult cinci zile lucrătoare față de data depunerii cererii de finanțare și Contractul de credit vizat de bancă, în cazul cofinanțării prin linie de credit cu o valabilitate de un an față de data lansării licitației de proiecte, deschis la o bancă;
- e) Scrisoare de confort angajanta (certificat de confirmare de fonduri) cu o valabilitate de cel puțin 120 zile.

Extrasele de cont bancare trebuie eliberate de la bancile de pe teritoriul României.

6.2 Document de la bancă cu datele de identificare ale băncii și ale contului aferent proiectului FEADR (denumirea, adresa bancii, codul IBAN al contului în care se derulează operațiunile cu APDRP).

7. Certificate care să ateste lipsa datoriilor restante fiscale și sociale emise de Direcția Generală a Finanțelor Publice și de primăriile pe raza cărora își au sediul social și puncte de lucru (numai în cazul în care solicitantul este proprietar asupra imobilelor) și, dacă este cazul, graficul de reșalonare a datoriilor către bugetul consolidat

ATENȚIE! Certificatele trebuie să menționeze clar lipsa datoriilor prin mențiunea „nu are datorii fiscale și sociale sau locale” sau bararea rubricii în care ar trebui să fie menționate.

8. a) Notificare care să ateste conformitatea proiectului cu legislația în vigoare pentru domeniul sanitar veterinar și siguranța alimentelor și că prin realizarea investiției în conformitate cu proiectul ferma va fi în concordanță cu legislația în vigoare pentru domeniul sanitar veterinar și pentru siguranța alimentelor;

sau

Adresa de la ANSVSA / DSVSA care să menționeze „în urma verificării documentației prezentate se certifică faptul că proiectul nu face obiectul notificării/ notificării pentru siguranța alimentelor/autorizării /înregistrării”.

Formatul documentelor va putea fi descărcat de pe site-urile www.apdrp.ro și www.galatbn.ro.

Solicitantul se va asigura că documentele eliberate de către autoritățile competente menționează standardele care vor fi implementate prin intermediul proiectului conform Anexei Măsurii 121 „Descrierea standardelor comunitare în vigoare”.

b) Aviz sanitar privind conformitatea proiectului cu condițiile de igienă și sănătate publică

sau

Notificare privind conformitatea proiectului cu condițiile de igienă și sănătate publică

sau

Notificare că investiția nu face obiectul evaluării condițiilor de igienă.

ATENȚIE! În cazul investițiilor care prevăd atât achiziție de utilaje agricole cât și utilaje necesare procesării, notificarea care să ateste conformitatea proiectului cu legislația în vigoare pentru domeniul sanitar veterinar și siguranța alimentelor trebuie să facă referire clar și la activitatea de procesare.

Notificarea care să ateste conformitatea proiectului cu legislația în vigoare pentru domeniul sanitar veterinar și siguranța alimentelor, Avizul sanitar și Notificare privind intenția de realizare a proiectului, însoțită de Clasarea notificării/ Notificare privind intenția de realizare a proiectului sau Acordul de mediu vor fi emise cu cel mult un an înaintea depunerii Cererii de finanțare.

9. Pentru unitățile care se modernizează și se autorizează/ avizează conform legislației în vigoare:

9.1 Autorizație sanitară/ Notificare de constatare a conformității cu legislația sanitară emise cu cel mult un an înaintea depunerii Cererii de finanțare.

9.2 Autorizație sanitară veterinară/Dovada înregistrării unității sanitare-veterinare și pentru siguranța alimentelor/Notificare de constatare a conformității cu legislația sanitară veterinară și siguranța alimentelor emise cu cel mult un an înaintea depunerii cererii de finanțare.

9.3 Nota de constatare privind condițiile de mediu pentru unitățile în funcțiune, emisă cu cel mult un an înaintea depunerii cererii de finanțare .

ATENȚIE! În cazul în care solicitantul prezintă autorizații de funcționare, acestea trebuie eliberate/ vizate cu cel mult un an în urma față de data depunerii Cererii de finanțare. În caz contrar, solicitantul va prezenta Nota de constatare a conformității unității în funcțiune, cu legislația sanitară, sanitar veterinară, de mediu în vigoare. Data de emitere a Notelor de constatare trebuie să fie cu cel mult un an înaintea depunerii Cererii de finanțare.

10. Certificat constatator emis de Oficiul Registrului Comerțului care specifică codul CAEN conform activității pentru care solicită finanțare, existența punctului de lucru (dacă este cazul) și că nu se afla în proces de lichidare, fuziune, divizare (Legea 31/1990, republicată), reorganizare judiciară sau faliment, conform Legii 85/ 2006, republicată. Documentul trebuie să fie eliberat în numele solicitantului, semnat, stampilat de către autoritatea emitentă, emis cu cel mult o lună înaintea depunerii Cererii de finanțare

11. a) Certificatul de înregistrare eliberat de Oficiul Registrului Comerțului conform legislației în vigoare **sau Hotărâre judecătorească definitivă** pronunțată pe baza actului de constituire și a statutului propriu (în cazul Societăților agricole) însoțită de Statutul Societății Agricole și dacă este cazul

b) Aviz de recunoaștere pentru grupurile de producători emis de MADR.

12. Pentru soiuri nobile de viță de vie pentru vin:

a) Declarația de sortiment viticol eliberată de DAJ;

b) Declarație de defrișare a viței de vie și cerere pentru eliminarea parcelei defrișate din Registrul plantațiilor viticole vizată de Inspecția de Stat pentru Control Tehnic Vitivinicol ;

c) Cerere de autorizare a replantării viței de vie și de înscriere în Registrul plantațiilor viticole vizată de Inspecția de Stat pentru Control Tehnic Vitivinicol.

13. Autorizația de plantare pentru proiectele care vizează înființarea sau reabilitarea plantațiilor pomicole, de arbuști fructiferi și viță de vie pentru struguri de masă, eliberată de către Direcția pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală.

14. Raport asupra utilizării programelor de finanțare nerambursabilă întocmit de solicitant (va cuprinde obiective, tip de investiție, lista cheltuielilor eligibile costuri și stadiul proiectului,

perioada derulării proiectului), pentru solicitanții care au mai beneficiat de programe de finanțare nerambursabilă, începând cu anul 2002 pentru aceleași tipuri de investiții.

15.1. Fișa de înregistrare a producătorilor în agricultura ecologică aprobată de DAJ însoțită de contractul cu un organism de inspecție și certificare aprobat de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale.;

15.2. Document emis de către grupul de producători/ societatea cooperativă/cooperativă agricolă/organizație de îmbunătățiri funciare/Organizația Interprofesională pentru Produsele Agroalimentare (OIPA), din care să reiasă că **solicitantul este membru al acesteia** însoțit de documentul de înființare al acestora (act constitutiv și statut).

Documentul privind calitatea de membru:

- pentru societăți agricole în baza Legii nr. 36/ 1991 - declarație scrisă aprobată de fondatori sau membrii consiliului de administrație;
- pentru societăți cooperative în baza Legii nr. 1/ 2005 - cerere de înscriere aprobată de adunarea generală;
- pentru cooperativele agricole în baza Legii nr.566/ 2004 - cerere de aderare avizată de consiliul de administrație și aprobată de adunarea generală.
- pentru organizații de îmbunătățiri funciare în baza Legii nr. 138/ 2004 - adeziunea la statut și la hotărârile adunărilor generale adoptate până la acea dată, precum și dovada plății contribuției de înscriere și a cotizației pe anul în curs.
- pentru Organizația Interprofesională pentru Produsele Agroalimentare (OIPA), document avizat de consiliul director, din care să reiasă că solicitantul este membru al acesteia însoțit de statutul organizației.

16.1 Copie după Diploma de studii/ Certificat care să dovedească pregătirea profesională în domeniul pentru care solicită finanțarea pentru responsabilul legal/ beneficiar (poate fi și o persoană din cadrul societății pentru care va prezenta document care să certifice poziția în societate.

16.2 Declarație pe propria răspundere în care să se menționeze că responsabilul legal de proiect/ beneficiarul (poate fi și o persoană din cadrul societății pentru care va prezenta document care să certifice poziția în societate-carte de muncă/acționar) va/vor urma un curs de pregătire profesională, până la finalizarea proiectului, înaintea ultimei plăți a ajutorului.

ATENȚIE! Diplomele de studii/ **CertIFICATELE** vor fi emise de către o instituție autorizată/acreditată de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

17.1 Raport de evaluare a clădirii care se renovează întocmit de un evaluator autorizat.

17.2 Document care să certifice vechimea clădirilor care se demolează (autorizație de construire sau alt document oficial)

18. Alte documente justificative (se vor specifica după caz):

18.1. Angajamentul persoanelor fizice de a se autoriza în PFA/ întreprindere individuală în termen de 30 de zile lucrătoare de la primirea Notificării privind selectarea Cererii de finanțare .

18.2. Aviz de gospodărire a apelor în cazul investițiilor privind irigațiile/notificarea de începere a execuției

sau

Contract multianual de furnizare apă pentru irigații – ANIF sau alt furnizor.

ATENȚIE! Documentele trebuie să fie valabile la data depunerii Cererii de finanțare, termenul de valabilitate al acestora fiind în conformitate cu legislația în vigoare și se vor prezenta în copie sau în original, după cum urmează:

*Pentru documentele „copie” se solicită numai la depunerea proiectului și verificarea conformității și originalul documentului pentru a se verifica concordanța copiei cu originalul

Nr. crt.	Denumire document	Formă document
1	Studiul de fezabilitate și proiectul tehnic sau Memoriul justificativ	Original
2	<p>Situațiile financiare (bilant –formularul 10, cont de profit și pierderi – formularul 20, formularele 30 și 40), însoțite de confirmarea de depunere cu sumele de control) precedente anului depunerii proiectului înregistrate la Administrația Financiară sau depuse la Registrul Comerțului în care rezultatul operational (rezultatul de exploatare din bilanț) să fie pozitiv (inclusiv 0).</p> <p>Sau</p> <p><i>Pentru persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale:</i></p> <p>Declarație specială privind veniturile realizate în anul precedent depunerii proiectului înregistrată la Administrația Financiară (formularul 200) în care rezultatul brut obținut anual să fie pozitiv (inclusiv 0) ;</p> <p>sau</p> <p>Declarația de inactivitate înregistrată la Administrația Financiară, în cazul solicitanților care nu au desfășurat activitate anterior depunerii proiectului.</p> <p>sau</p> <p>Situațiile financiare (bilanță analitică, bilant, cont de profit și pierderi, formularele 30 și 40) prin care dovedesc că nu au înregistrat venituri din exploatare.</p> <p>Pentru solicitanții a căror activitate a fost afectată de calamități naturale (inundații, seceta excesivă etc.) se va prezenta:</p> <ul style="list-style-type: none">- Situațiile financiare (bilant – formularul 10, cont de profit și pierderi formularul 20, formularele 30 și 40) din unul din ultimii trei ani precedenti anului depunerii proiectului, în care producția nu a fost calamitată iar rezultatul operațional (rezultatul de exploatare din bilanț) să fie pozitiv (inclusiv 0), înregistrate la Administrația Financiară sau depuse la Registrul Comerțului.- în cazul persoanelor fizice autorizate, întreprinderilor individuale și întreprinderilor familiale:- Declarație specială privind veniturile realizate înregistrată la	copie ☐

	<p>Administrația Financiară (formularul 200) în care rezultatul brut obținut anual să fie pozitiv (inclusiv 0) ; <i>Pentru anii calamitați solicitantul va prezenta documente (ex.: Proces verbal de constatare și evaluare a pagubelor) emise de organismele abilitate (de ex.: Comitetul local pentru situații de urgență)</i> Pentru demonstrarea activității agricole ca fiind principală se depune: Document însușit de un expert contabil din care să rezulte că veniturile din activități agricole reprezintă cel puțin 50% din veniturile de exploatare ale solicitantului, sau În cazul persoanelor fizice autorizate, întreprinderilor individuale și întreprinderilor familiale: Declarație pe propria răspundere a solicitantului că veniturile din activitățile agricole reprezintă cel puțin 50% din total venituri, în cazul în care în formularul 200 s-au bifat mai multe categorii de venituri.</p>	
3	<p>a) Documente solicitate pentru terenul agricol: a.1. Copie după actul de proprietate al terenului și/ sau tabel centralizator emis de Primărie semnat de persoanele autorizate conform legii conținând sumarul contractelor de arendare cu suprafețele luate în arendă pe categorii de folosință, perioada de arendare și/sau contractul de concesiune și/sau orice alt document care să certifice dreptul de folosință al terenului Pentru dovedirea dreptului de folosință asupra terenului agricol care face obiectul proiectului propus de către Societățile agricole înființate conform Legii 36/1991 cu modificările și completările ulterioare, solicitantii vor depune tabel centralizator emis și ștampilat de către Societatea agricolă care să cuprindă suprafețele aduse în folosința societății și numele membrilor care le dețin în proprietate. și a.2. Copie din Registrul Agricol emis de Primărie care să certifice dreptul de proprietate și/sau de folosință (arendă/concesionare) al terenului pentru baza de producție, cu ștampila primăriei și mențiunea „Conform cu originalul”.</p> <p>b) Documente solicitate pentru imobilul (clădirile și/sau terenurile) pe care sunt/vor fi realizate investițiile: b.1. Actul de proprietate asupra clădirii; b.2. Documentul care atestă dreptul de proprietate asupra terenului, contract de concesiune sau alt document încheiat la notariat, care să certifice dreptul de folosință al terenului: contract de închiriere, contract de comodat, pentru terenul pe care este amplasată clădirea, valabil inclusiv în perioada de monitorizare a proiectului. Contractul de concesiune va fi însoțit de adresa emisă de concedent și trebuie să conțină: - situația privind respectarea clauzelor contractuale și dacă este în</p>	copie

	<p>graficul de realizare a investițiilor prevăzute în contract și alte clauze;</p> <p>- suprafața concesionată la zi (dacă pentru suprafața concesionată există solicitări privind retrocedarea sau diminuarea, și dacă da, să se menționeze care este suprafața supusă acestui proces) pentru terenul pe care este amplasată clădirea.</p> <p>c) Document eliberat de către ANSVSA/ DSVSA din care să rezulte efectivul de animale deținut în proprietate.</p>	
4	<p>Certificat de urbanism/ autorizație de construire pentru proiecte care prevăd construcții</p>	copie
5	<p>Clasarea Notificării/Adresa de negație; sau, Decizia etapei de încadrare în care se specifică faptul că proiectul nu se supune procedurii de evaluare a impactului asupra mediului și procedurii de evaluare adecvată; sau, Acord de Mediu/ Aviz Natura 2000 însoțit de studiu de impact/ studiu de evaluare adecvată, dacă este cazul. sau Decizia etapei de evaluare inițială - document care să ateste că solicitantul a inițiat procedura pentru obținerea acordului de mediu</p>	copie
6	<p>6.1 Documente de la solicitant care să dovedească capacitatea și sursele de cofinanțare ale proiectului (unul sau mai multe dintre ele emise de bancă instituții financiar bancare) :</p> <p>a) extras de cont bancar vizat și datat de bancă cu cel mult cinci zile lucrătoare înainte de data depunerii cererii de finanțare , în cazul cofinanțării prin surse proprii (autofinanțare) sau prin certificate de depozit nominative și dematerializate, cu o scadență mai mică sau egală cu trei luni față de data închiderii licitației de proiecte;</p> <p>b) extras de cont bancar vizat și datat de bancă cu cel mult cinci zile lucrătoare înainte de data depunerii cererii de finanțare , în cazul existenței unor surse de cofinanțare de tipul: granturi, sponsorizări, donații, însoțit de un document care să ateste sursa respectivă, emis de organizația care a acordat-o;</p> <p>c) extras de cont bancar și Formularul de achiziție titluri de stat, emise și vizate de bancă, în cazul cofinanțării prin titluri de stat cu o scadență mai mică sau egală de trei luni față de data închiderii licitației de proiecte; d) extrasul liniei de credit datat cu cel mult cinci zile lucrătoare față de data depunerii cererii de finanțare și Contractul de credit vizat de bancă în cazul cofinanțării prin linie de credit cu o valabilitate de un an față de data lansării licitației de proiecte, deschis la o bancă;</p> <p>e) Scrisoare de confort angajantă (certificat de confirmare de fonduri) cu o valabilitate de cel puțin 120 zile.</p> <p>Extrasele de cont bancare trebuie eliberate de la băncile de pe teritoriul României.</p> <p>6.2 Document de la bancă cu datele de identificare ale băncii și ale contului aferent proiectului FEADR (denumirea, adresa băncii, codul</p>	Original

	IBAN al contului în care se derulează operațiunile cu APDRP).	
7	Certificate care să ateste lipsa datoriilor restante fiscale și sociale , emise de Direcția Generală a Finanțelor Publice și de primăriile pe raza cărora își au sediul social și puncte de lucru (numai în cazul în care solicitantul este proprietar asupra imobilelor) și, dacă este cazul, graficul de reșalonare a datoriilor către bugetul consolidat	copie
8	8.1 Document emis de DSVSA, Conform Protocolului de colaborare dintre APDRP și ANSVSA – Formatul documentelor va putea fi descărcat de pe site-urile www.apdrp.ro și www.galatbn.ro 8.2 Pentru unitățile supuse avizării sanitare , conform legislației în vigoare: Avizul sanitar privind constatarea conformității proiectului cu condițiile de igienă sau Notificare privind conformitatea proiectului cu condițiile de igienă și sănătate publică sau Notificare că investiția nu face obiectul evaluării condițiilor de igienă.	copie
9	Pentru unitățile care se modernizează și se autorizează/avizează conform legislației în vigoare: 9.1 Autorizație sanitară/Notificare de constatare a conformității cu legislația sanitară emise cu cel mult un an înaintea depunerii cererii de finanțare 9.2 Autorizație sanitară veterinară/Dovada înregistrării unității sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor/ Notificare de constatare a conformității cu legislația sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor emise cu cel mult un an înaintea depunerii cererii de finanțare 9.3 Nota de constatare privind condițiile de mediu pentru unitățile în funcțiune emisă cu cel mult un an înaintea depunerii cererii de finanțare	copie
10	Certificat constatator emis de Oficiul Registrului Comerțului care specifică codul CAEN conform activității pentru care solicită finanțare, existența punctului de lucru (dacă este cazul) și că nu se află în proces de lichidare, fuziune, divizare (Legea 31/1990, republicată), reorganizare judiciară sau faliment, conform Legii 85/2006, republicată, emis cu cel mult o lună înaintea depunerii proiectului.	original
11	Certificatul de înregistrare eliberat de Oficiul Registrului Comerțului conform legislației în vigoare sau Hotărâre judecătorească definitivă pronunțată pe baza actului de constituire și a statutului propriu (în cazul Societăților agricole) însoțită de Statutul Societății agricole și, dacă este cazul Aviz de recunoaștere pentru Grupuri de Producători emis de MADR.	copie

12	<p>Pentru soiuri nobile de viță de vie pentru vin: a) Declarația de sortiment viticol eliberată de DAJ; b) Declarație de defrișare a viței de vie și cerere pentru eliminarea parcelei defrișate din Registrul plantațiilor viticole vizată de Inspekția de Stat pentru Control Tehnic Vitivinicol ; c) Cerere de autorizare a replantării viței de vie și de înscriere în Registrul plantațiilor viticole vizată de Inspekția de Stat pentru Control Tehnic Vitivinicol.</p>	copie
13	<p>Autorizația de plantare pentru proiectele care vizează înființarea sau reabilitarea plantațiilor pomicole, de arbuști fructiferi și viță de vie pentru struguri de masă, eliberată de către Direcția Agricolă Județeană.</p>	copie
14	<p>Raport asupra utilizării programelor de finanțare nerambursabilă (obiective, tip de investiție, lista cheltuielilor eligibile costul și stadiul proiectului, perioada derulării proiectului), întocmit de solicitant, pentru solicitanții care au mai beneficiat de programe de finanțare nerambursabilă, începând cu anul 2002 pentru același tipuri de investiții.</p>	copie
15	<p>15.1. Fișa de înregistrare a producătorilor în agricultura ecologică aprobată de DAJ însoțită de contractul cu un organism de inspekție și certificare aprobat de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale; 15.2. Document emis de către grupul de producători/societatea cooperativă/cooperativă agricolă/organizație de îmbunătățiri funciare/Organizația Interprofesională pentru Produsele Agroalimentare din care să reiasă că solicitantul este membru al acesteia însoțit de documentul de înființare al acestora (act constitutiv și statut). Documentul privind calitatea de membru: - pentru societăți agricole în baza Legii.36/ 1991 - declarație scrisă aprobată de fondatori sau membrii consiliului de administrație; - pentru societăți cooperative în baza Legii nr.1/ 2005 - cerere de înscriere aprobată de adunarea generală; - pentru cooperativele agricole în baza Legii.566/ 2004 - cerere de aderare avizată de consiliul de administrație și aprobată de adunarea generală, - pentru organizații de îmbunătățiri funciare în baza Legii.138/2004 - adeziunea la statut și la hotărârile adunărilor generale adoptate până la acea dată, precum și dovada plății contribuției de înscriere și a cotizației pe anul în curs. - pentru Organizația Interprofesională pentru Produsele Agroalimentare (OIPA), document avizat de consiliul director, din care să reiasă că solicitantul este membru al acesteia însoțit de statutul organizației.</p>	Copie
16	<p>16.1. Copie după diploma de studii/ Certificat care să dovedească pregătirea profesională în domeniul pentru care solicită finanțare a responsabilul legal/ beneficiar (poate fi și o persoană din cadrul societății pentru care va prezenta document care să certifice poziția în societate) 16.2 Declarație pe propria răspundere în care să se menționeze că responsabilul legal de proiect/beneficiarul (poate fi și o persoană</p>	Copie

	dincadrul societății pentru care va prezenta document care să certifice poziția în societate) va/vor urma un curs de pregătire profesională, până la finalizarea proiectului, înaintea ultimei plăți.	
17	17.1 Raport de evaluare a clădirii care se renovează întocmit de un evaluator autorizat. 17.2 Document care să certifice vechimea clădirilor care se demolează (autorizație de construire sau alt document oficial)	Copie
18	Alte documente justificative (se vor specifica după caz): 1. Angajamentul persoanelor fizice de a se autoriza în PFA/întreprindere individuală în termen de 30 de zile lucrătoare de la primirea Notificării privind selectarea cererii de finanțare . 2. Aviz de gospodărire a apelor în cazul investițiilor privind irigațiile/ notificarea de începere a execuției sau Contract multianual de furnizare apă pentru irigații – ANIF sau alt furnizor.	

4.2 Lista formularelor disponibile pe site-ul APDRP și GAL ATBN

Dosarul CERERII DE FINANȚARE:

- **Cererea de finanțare – Anexa 1** (document care reprezintă solicitarea completată electronic pe care potențialul beneficiar o înaintează APDRP în vederea obținerii finanțării); link www.apdrp.ro, www.galatbn.ro
- **Studiul de Fezabilitate – Anexa 2 ȘI PT?** (document cerut pentru proiectele care prevăd lucrări de construcții-montaj); link www.apdrp.ro, www.galatbn.ro
- **Memoriul Justificativ – Anexa 3** (document cerut pentru proiectele care nu prevăd lucrări de construcții-montaj); link www.apdrp.ro, www.galatbn.ro
- **Formulare: Adresă de înștiințare** (document necesar în cazul în care Certificatul de urbanism / Document emis de Agenția de Protecția Mediului/ Avizul sanitar veterinar/ Avizul sanitar este/ sunt emise pe numele unei persoane fizice/ juridice diferite de solicitant).
- **Contractul de Finanțare – Anexa 4** (document cadru care reglementează acordarea fondurilor nerambursabile între APDRP și beneficiarul fondurilor nerambursabile); link www.apdrp.ro www.galatbn.ro

Dosarul CERERII DE PLATĂ:

- **Cererea de Plată pentru avans** (Cerere de plată pentru solicitarea avansului); link www.apdrp.ro www.galatbn.ro
- **Cererea de Plată** (document care cuprinde o serie de documente justificative printre care declarația de cheltuieli, raportul de execuție etc); link www.apdrp.ro www.galatbn.ro
- **Declarația de eșalonare a depunerii Dosarelor Cererilor de Plată** (document care prevede perioadele estimative de depunere a tranșelor de plată); link www.apdrp.ro www.galatbn.ro
- **Declarația de cheltuieli** (document care prevede tipurile de cheltuieli - achiziții de bunuri/ servicii/ lucrări/ actualizări/ diverse și neprevăzute); link www.apdrp.ro www.galatbn.ro

- **Raportul de execuție** (document care prevede realizările fizice și cele financiare); link www.apdrp.ro, www.galatbn.ro
- **Declarația pe propria răspundere a beneficiarului** (document care prevede respectarea tuturor criteriilor de eligibilitate privind procedurile de achiziție, a condițiilor de eligibilitate menționate în Cererea de finanțare și rambursarea cheltuielilor solicitate prin FEADR care nu vor face obiectul altor programe de finanțare nerambursabilă); link www.apdrp.ro www.galatbn.ro

Alte documente specifice doar Măsurii 121:

- a) Polița de asigurare pentru rodul viilor și al livezilor;
- b) Autorizația de plantare pomi fructiferi/viță de vie;
- c) Autorizația pentru defrișarea plantației de pomi fructiferi/ viță de vie;
- d) Certificatul fitosanitar pentru materialul săditor viticol/ pomicol;
- e) Certificatul oficial de calitate pentru materialul săditor viticol;
- f) Documentul de calitate și conformitate al furnizorului pentru materialul săditor pomicol;
- g) Pașaportul fitosanitar pentru materialul săditor pomicol sau Eticheta oficială;
- h) Pașaportul fitosanitar pentru materialul săditor viticol.

De asemenea, în pagina de internet a APDRP, www.apdrp.ro, puteți consulta și descărca:

- Fișa Măsurii** (*Investiții prin FEADR – M121 Modernizarea exploatațiilor agricole*);
- Actele normative utile** (*Informații utile – Acte normative – Legislație specifică FEADR*).

Toate formularele prezentate al căror format este elaborat de APDRP sau GAL ATBN pot fi consultate și descărcate direct de pe pagina de internet a www.apdrp.ro și www.galatbn.ro sau pot fi solicitate de la sediul GAL ATBN.

4.3 DICȚIONAR

Beneficiar – persoană juridică/ persoană fizică autorizată care a realizat un proiect de investiții și care a încheiat un contract de finanțare cu APDRP pentru accesarea fondurilor europene prin FEADR;

Cererea de Finanțare – reprezintă solicitarea completată electronic pe care potențialul beneficiar o înaintează pentru aprobarea contractului de finanțare a proiectului de investiții în vederea obținerii finanțării nerambursabile;

Contribuția privată – o sumă de bani care reprezintă implicarea financiară obligatorie a persoanei care solicită fonduri nerambursabile și pe care trebuie să o utilizeze în vederea realizării propriului proiect de investiții. Contribuția privată reprezintă un anumit procent din valoarea eligibilă a proiectului de investiții, variabil în funcție de categoria de beneficiari eligibili și de tipul investiției propuse spre finanțare. Contribuția privată trebuie să acopere diferența dintre cofinanțarea publică (fondurile europene nerambursabile) și valoarea eligibilă a proiectului. Contribuția privată poate fi asigurată fie **din surse proprii**, valabil în cazul potențialilor beneficiari care dețin deja fondurile necesare pentru contribuția financiară, fie din venituri provenite din sponsorizări, donații și legate¹³, etc. dovedite în condițiile legii. Un alt mod de asigurare a cofinanțării private este **prin credit bancar**, valabil în cazul în care potențialii beneficiari nu dețin fondurile necesare pentru contribuția financiară proprie, dar îndeplinesc condițiile contractării unui credit bancar.

Cofinanțarea publică – reprezintă fondurile nerambursabile alocate proiectelor de investiție prin FEADR. Aceasta este asigurată prin contribuția Uniunii Europene și a Guvernului României;

Eligibil – care îndeplinește criteriile și condițiile precizate în Ghidul Solicitantului, Cererea de finanțare și Contractul de Finanțare pentru FEADR;

Evaluare – acțiune procedurală prin care documentația pentru care se solicită finanțare este analizată pentru verificarea îndeplinirii criteriilor de eligibilitate și pentru selectarea proiectului în vederea contractării;

Fișa măsurii – descrie motivația sprijinului financiar nerambursabil oferit, obiectivele măsurii, aria de aplicare și acțiunile prevăzute, tipul de investiție, menționează categoriile de beneficiar și tipul sprijinului;

Fonduri nerambursabile – fonduri acordate unei persoane fizice sau juridice în baza unor criterii de eligibilitate pentru realizarea unei investiții încadrate în aria de finanțare a Măsurii 121 și care nu trebuie returnate – singurele excepții sunt nerespectarea condițiilor contractuale și nerealizarea investiției conform proiectului aprobat de APDRP;

Investiție nouă – cuprinde lucrările de construcții-montaj, utilaje, instalații, care se realizează pe amplasamente noi pentru construcțiile existente cărora li se schimbă destinația sau pentru construcții aparținând exploatațiilor cărora li s-au retras autorizațiile de funcționare și nu-și schimbă destinația inițială;

Modernizarea – cuprinde lucrările de construcții și instalații privind re tehnologizarea, reutilarea și refacerea sau extinderea construcțiilor aferente unităților în funcțiune și cu autorizații de funcționare valabile, fără modificarea destinației inițiale;

Natura 2000 – rețea ecologică de arii naturale protejate la nivel european, formate din arii speciale de conservare (*sit/zonă protejată pentru conservarea habitatelor naturale de interes comunitar și/sau a populațiilor speciilor de interes comunitar, altele decât păsările sălbatice, în conformitate cu reglementările comunitare, prescurtat SAC*) și arii de protecție specială avifaunistică (*sit/zonă protejată pentru conservarea speciilor de păsări sălbatice, în conformitate cu reglementările comunitare, prescurtat SPA*) conform Legii nr. 462/ 2001 (pentru aprobarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 236/2000 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice);

Planul European de Redresare Economică (PERE) – Programul agreat în cadrul Consiliului European din perioada 11-12 decembrie 2008 prin care se oferă un stimulent pentru economia europeană pentru proiecte din domeniul energetic, infrastructură în bandă largă (infrastructură de Internet) și proiecte pentru noile provocări (schimbări climatice, energii regenerabile, biodiversitate, gestiunea resurselor de apă, inovație și restructurarea sectorului produse lactate);

Pilonul I al Politicii Agricole Comune (PAC) – finanțat prin Fondul European de Garantare Agricolă (FEAGA), constituie baza plăților directe și a măsurilor de piață. El este complementar

Pilonului II al PAC, finanțat prin FEADR, care se adresează în egală măsură atât dezvoltării rurale cât și îmbunătățirii mediului. Acțiunile implementate prin cei doi Piloni ai PAC sunt strâns legate și se completează reciproc.

Potențial beneficiar – persoană juridică/persoană fizică autorizată care este eligibilă (care îndeplinește toate condițiile impuse prin PNDR) pentru accesarea fondurilor europene, dar care nu a încheiat încă un contract de finanțare cu APDRP;

Politica Agricolă Comună (PAC) – este un set de reguli și mecanisme care reglementează producerea, procesarea și comercializarea produselor agricole în Uniunea Europeană și care acordă o atenție crescândă dezvoltării rurale. Are la bază prețuri comune și organizări comune de piață;

Reprezentantul legal – este persoana desemnata să reprezinte solicitantul în relația contractuală cu APDRP, conform legislației în vigoare. Depunerea cererii de finanțare se poate face de orice alta persoana cu procura notariala de la persoana desemnata să reprezinte solicitantul conform legislației în vigoare.

Valoare eligibilă a proiectului – reprezintă suma cheltuielilor pentru bunuri, servicii, lucrări care se încadrează în Lista cheltuielilor eligibile precizată în prezentul manual și care pot fi decontate prin FEADR; procentul de cofinanțare publică și privată se calculează prin raportare la valoarea eligibilă a proiectului;

Valoarea neeligibilă a proiectului – reprezintă suma cheltuielilor pentru bunuri, servicii și/sau lucrări care sunt încadrate în Lista cheltuielilor neeligibile precizată în prezentul manual și, ca atare, nu pot fi decontate prin FEADR; cheltuielile neeligibile nu vor fi luate în calcul pentru stabilirea procentului de cofinanțare publică; cheltuielile neeligibile vor fi suportate financiar integral de către beneficiarul proiectului;

Valoare totală a proiectului – suma cheltuielilor eligibile și neeligibile pentru bunuri, servicii, lucrări;

APDRP – Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, instituție publică cu personalitate juridică, subordonată Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale – scopul APDRP îl constituie derularea Fondului European Agricol pentru Dezvoltare, atât din punct de vedere tehnic, cât și financiar;

APIA – Agenția de Plăți și Intervenție în Agricultură – instituție publică subordonată Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale – derulează fondurile europene pentru implementarea măsurilor de sprijin finanțate din Fondul European pentru Garantare în Agricultură;

CRPDRP – Centrele Regionale de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, structură organizatorică la nivel regional a APDRP (la nivel național există 8 centre regionale);

FEADR – Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, este un instrument de finanțare creat de Uniunea Europeană pentru implementarea Politicii Agricole Comune.

MADR – Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale;

OJPDRP – Oficiile Județene de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, structură organizatorică la nivel județean a APDRP (la nivel național există 42 Oficii județene);

PNDR – Programul Național de Dezvoltare Rurală este documentul pe baza căruia va putea fi accesat Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și care respectă liniile directoare strategice de dezvoltare rurală ale Uniunii Europene.

GAL - Grup de acțiune locală - Grupurile de Acțiune Locală sunt entități ce reprezintă parteneriate public – private, constituite din reprezentanți ai sectorului public, privat și civil, desemnați dintr-un teritoriu rural omogen,

GAL ATBN - Grup de acțiune locală Asociația Transilvană Brașov Nord

Teritoriul GAL ATBN - Teritoriul administrativ al comunelor Apața, Augustin, Bunești, Cața, Hoghiz, Homorod, Jibert, Ormeniș, Măieruș, Racoș, Rupea, Ticușu, Ungra

PDL – Planul de Dezvoltare Locală/ Strategie de dezvoltare locală

Abordarea LEADER - „Legături între acțiuni de dezvoltare - este o metodă de mobilizare și de promovare a dezvoltării rurale în comunitățile rurale locale

Măsura 4.1 – măsura de implementare a strategiilor de dezvoltare locală

4.4 GAL ATBN în sprijinul dumneavoastră

GAL ATBN vă stă la dispoziție de luni până vineri între orele 8:00 și 16:00 pentru a vă acorda informații privind modalitățile de accesare a măsurilor,

Cristina Mircea – asistent manager, cristina.mircea@addjb.ro, 0784 298864

Magda Dinu – animator comunitar, magda.dinu@addjb.ro, 0784 298863

Luciana Cristea – expert tehnic, luciana.cristea@addjb.ro, 0784 298868

Cornel Negrea – expert tehnic, cornel.negrea@addjb.ro, 0784 298865

Experții GAL ATBN vă pot acorda informații necesare în demersul dumneavoastră pentru accesarea fondurilor europene.

Însă, nu uitați că echipa GAL ATBN nu are voie să vă acorde consultanță privind realizarea proiectului.

Echipa GAL ATBN vă poate ajuta ori de câte ori aveți o plângere, o reclamație sau o petiție privind o situație care intră în aria sa de competență.